

Załącznik
do Uchwały Nr XXXVI/102/2017
Rady Dzielnicy Targówek m. st. Warszawy
z dnia 08 marca 2017 r.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
DZIELNICY TARGÓWEK M. ST. WARSZAWY
ZA 2016 ROK**

Spis treści

I.	WSTĘP.....	3
	1. Struktura demograficzna Dzielnicy.....	3
II.	ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK.....	5
III.	STRUKTURA ORGANIZACYJNA.....	6
	1. Komórki organizacyjne OPS.....	6
	2. Kadra Ośrodka.....	7
IV.	PLAN I WYKONANIE BUDŻETU za 2016 r.....	8
V.	POMOC ŚRODOWISKOWA.....	9
	1. Struktura świadczeniobiorców.....	9
	2. Powody przyznania pomocy.....	10
	3. Pomoc w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.....	11
	3.1. pomoc w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych.....	11
	3.2. program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.....	13
	4. Praca socjalna.....	13
	4.1. działania pracowników socjalnych.....	14
	4.2. projekty socjalne.....	15
	4.3. organizowanie i koordynowanie wolontariatu.....	18
VI.	POMOC SPECJALISTYCZNA.....	19
	1. Działania wspierające rodzinę.....	19
	1.1. asystent rodziny.....	19
	1.2. rodziny wspierające.....	21
	1.3. działania na rzecz dzieci i młodzieży.....	21
	1.4. poradnictwo specjalistyczne.....	23
	1.5. działania na rzecz osób doznających przemocy.....	25
	1.6. obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego.....	26
	2. Pomoc osobom bezrobotnym.....	27
	2.1. działania na rzecz osób bezrobotnych.....	27
	2.2. prace społecznie użyteczne.....	29
	2.3. struktura bezrobocia.....	30
	3. Pomoc osobom bezdomnym.....	32
	4. Pomoc udzielona cudzoziemcom.....	32
	5. Wsparcie dla osób starszych i niepełnosprawnych.....	34
	5.1. usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	34
	5.2. usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.....	35
	5.3. Dom Dziennego Pobytu.....	36
	5.4. kierowanie do ośrodków wsparcia oraz domów pomocy społecznej.....	36
	5.5. poradnictwo, konsultacje.....	37
	6. Działania na rzecz społeczności lokalnej.....	38
	6.1. Program „Organizowania Społeczności Lokalnej”.....	38
	6.2. Lokalny System Wsparcia.....	40
	6.3. Wsparcie dla zadłużonych.....	41
	6.4. Zaloguj i Pomagaj –Warszawa dla Seniora.....	43
	6.5. Projekt „Przystanek Alzheimer”.....	43
VII.	PODSUMOWANIE.....	44

I. WSTĘP

Dzielnica Targówek zlokalizowana jest w prawobrzeżnej części Warszawy. Jej powierzchnia wynosi 2 437 ha, tj. ok. 5% powierzchni Warszawy. Według Miejskiego Systemu Informacji Dzielnica Targówek dzieli się na 7 obszarów, w skład których wchodzi mniejsze osiedla. Obszarami według MSI są: Bródno, Bródno – Podgrodzie, Zacisze, Targówek Mieszkaniowy, Targówek Fabryczny, Elsnerów, Utrata.

Około 1/3 powierzchni Dzielnicy zajmują tereny zielone m.in. Park Bródnowski, Lasek Bródnowski czy Park Wiecha, a także znajdujące się we wschodniej części Dzielnicy liczne ogródki działkowe.

Rozwinięta sieć drogowa, która pozwala na sprawne poruszanie się (w 2016 r. ruszyły prace związane z budową metra), niewielka odległość od centrum Warszawy, a także bliskość tras wylotowych to cechy charakterystyczne Dzielnicy Targówek, które sprzyjają powstawaniu coraz większej liczby zabudowań mieszkalnych i inwestycji.

Dzielnica Targówek jest jedną z 18 jednostek pomocniczych m.st. Warszawy i graniczy z dzielnicami: Praga-Północ, Białołęka, Rembertów, Praga-Południe oraz miastami Ząbki i Marki (pow. wołomiński).

1. Struktura demograficzna Dzielnicy

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. Dzielnice Targówek zamieszkiwało 117 551 osób zameldowanych na pobyt stały oraz 1 858 osób zameldowanych na pobyt czasowy, łącznie 119 409 osób.

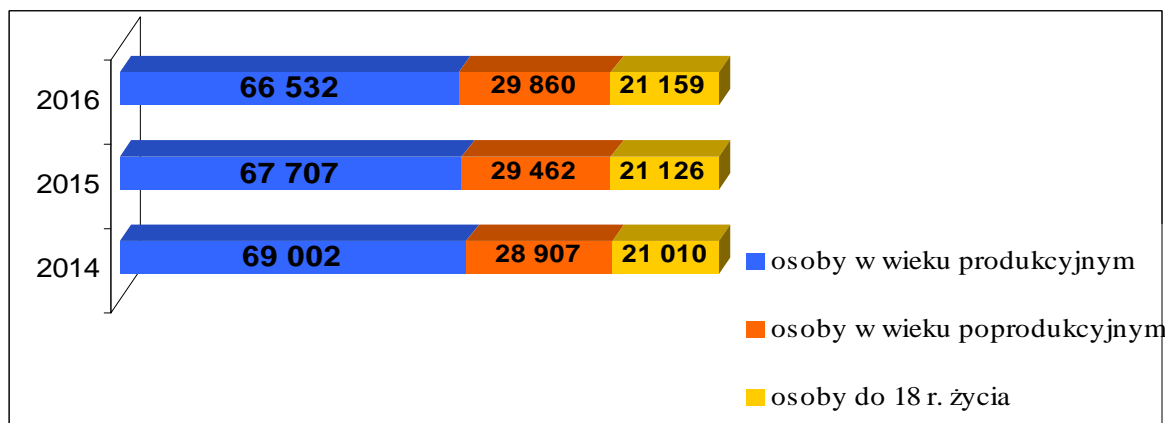
GRUPY	Liczba mieszkańców wg stanu na 31.12.2016 zameldowani na pobyt stały	Liczba mieszkańców wg stanu na 31.12.2016 zameldowani na pobyt czasowy
Ogólna liczba mieszkańców w tym:	117 551	1 858
osoby w wieku produkcyjnym	66 532	1 343
osoby w wieku do 18 r. życia	21 159	395
osoby w wieku poprodukcyjnym	29 860	120
w tym:		
KOBIETY	64 013	965
MĘŻCZYŹNI	53 538	893

Dynamikę zmian przedstawia poniższe zestawienie.

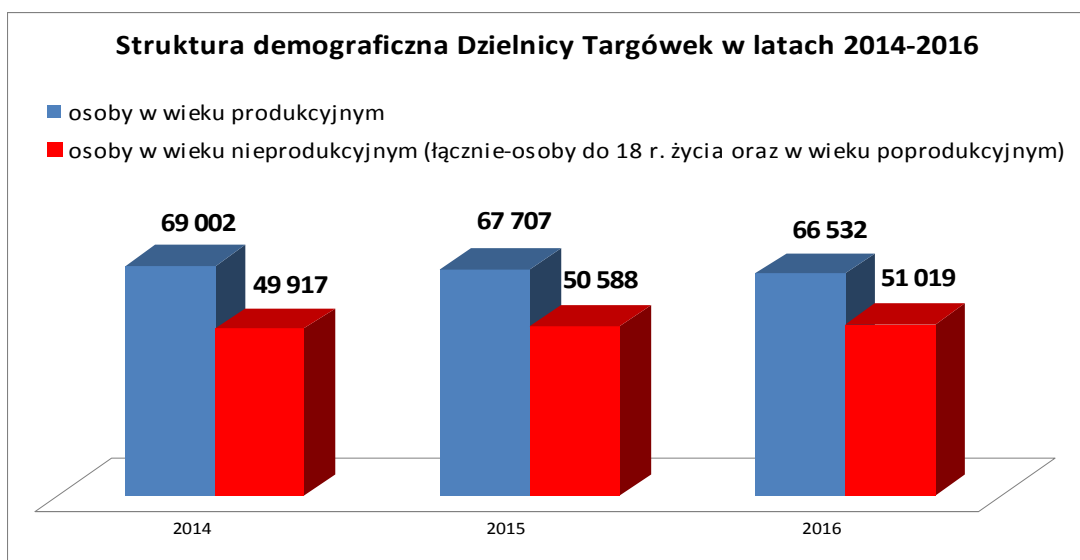
Grupa wiekowa (osoby zameldowane na pobyt stały)	2014 r.	2015 r.	2016 r.
Ogólna liczba mieszkańców w tym:	118 919	118 295	117 551
osoby w wieku produkcyjnym	69 002 (58,02%)	67 707 (57,23%)	66 532 (56,60%)
osoby do 18 r. życia	21 010 (17,67%)	21 126 (17,86%)	21 159 (18,00%)
osoby w wieku poprodukcyjnym	28 907 (24,31%)	29 462 (24,91%)	29 860 (25,40%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Działu Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych w Delegaturze Biura Administracji i Spraw Obywatelskich w Dzielnicy Targówek m. st. Warszawy.

Struktura wg podziału na wiek produkcyjny, poprodukcyjny i osoby do 18 roku życia

Struktura demograficzna wg wieku produkcyjnego i nieprodukcyjnego

Z zestawienia danych za lata 2014-2016 wynika, iż liczba osób w wieku produkcyjnym z roku na rok jest niższa. Natomiast wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Mimo, iż nieznacznie wzrasta liczba osób w wieku do 18 r. życia, to jednak wzrost ten nie jest proporcjonalny do wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym, co powoduje, iż z roku na rok liczba osób w wieku nieprodukcyjnym wykazuje tendencję wzrostową.

II. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy z siedzibą przy ul. Św. Wincentego 87 jest jednostką organizacyjną m.st. Warszawy działającą na terenie Dzielnicy Targówek.

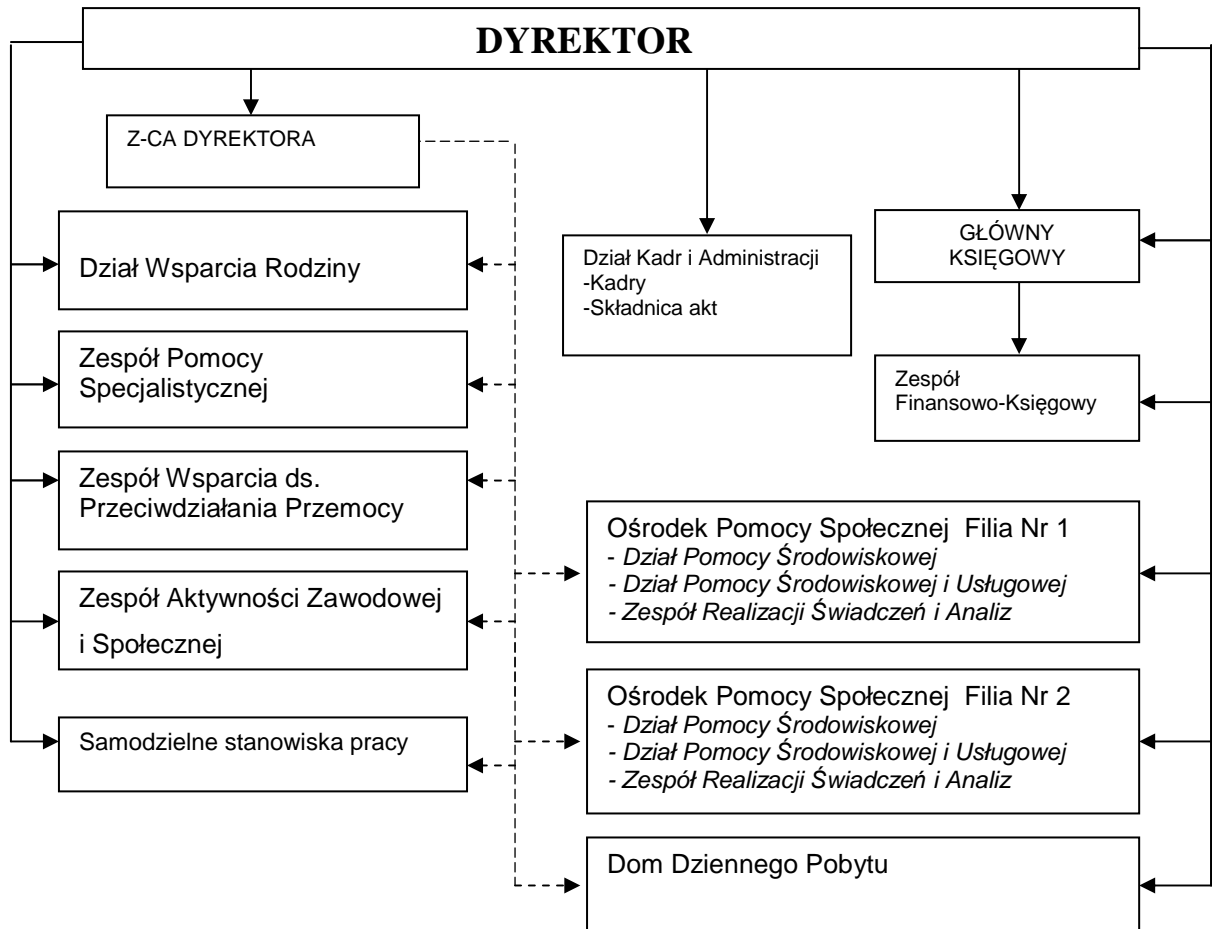
Ośrodek działa, w szczególności na podstawie:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

Zakres działania Ośrodka określa statut nadany Uchwałą Nr XXIX/918/2008 Rady m.st. Warszawy z dnia 17 kwietnia 2008 r. z późn. zm., zgodnie z którym Ośrodek realizuje zadania pomocy społecznej poprzez: tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, świadczenie pracy socjalnej, pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą o pomocy społecznej świadczeń. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, Ośrodek powinien zapewnić rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcie i pomoc asystenta rodziny oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa, a także organizować inne formy pracy z rodziną.

III. STRUKTURA ORGANIZACYJNA

1. Komórki organizacyjne OPS

————— podległość w ramach struktury organizacyjnej

----- nadzór i / lub koordynowanie zadań

2. Kadra Ośrodka

Stan na 31.12.2016 r.

KOMÓRKA ORGANIZACYJNA	Liczba osób zatrudnionych	Liczba etatów
DYREKCJA (Dyrektor, Z-ca Dyrektora, Gł. Księgowy)	3	3
Filia Nr 1 i Filia Nr 2 w tym: kierownicy Filii, kierownicy Działów, pracownicy socjalni, pracownicy Zespołu Realizacji Świadczeń i Analiz	65	63,50
Dział Wsparcia Rodziny	14	9,25
ZESPOŁY: - Pomocy Specjalistycznej - Wsparcia ds. Przeciwdziałania Przemocy - Aktywności Zawodowej i Społecznej	11	10,25
Zespół Finansowo-Księgowy	5	5,00
Dział Kadr i Administracji	9	8,50
Samodzielne stanowiska pracy	5	4,75
Dom Dziennego Pobytu	4	2,75
RAZEM	116	107,00

IV. PLAN I WYKONANIE BUDŻETU za 2016 r.

ZADANIE	PLAN	WYKONANIE
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA w tym:	18 844 730	18 809 907,79
zasiłki i pomoc w naturze oraz ubezpieczenia zdrowotne i świadczenia dla osób nieobjętych ubezpieczeniem społecznym oraz osób pobierających niektóre świadczenia z pomocy społecznej	6 172 098	6 162 941,49
dożywianie	1 476 000	1 475 810,16
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	962 000	959 672,74
pomoc bezrobotnym, aktywizacja zawodowa	4 086	4 085,64
pomoc dla cudzoziemców	69 697	69 697,00
obsługa zadań z zakresu pomocy społecznej	9 507 462	9 488 890,60
zapewnienie opieki osobom przebywającym i dochodzącym w jednostkach pomocy społecznej	226 094	225 820,31
zapewnienie pomocy, opieki dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodziców (asystenci rodziny)	284 733	284 204,18
wspieranie inicjatyw społecznych na rzecz zaspokojenia potrzeb życiowych osób i rodzin	111 060	107 285,67
zakupy inwestycyjne	31 500	31 500

Szczegółowy budżet stanowi załącznik do sprawozdania.

V. POMOC ŚRODOWISKOWA

Pomoc środowiskowa realizowana przez pracowników socjalnych obejmuje wsparcie osób/rodzin świadczeniami pieniężnymi oraz pracą socjalną. Podejmowane działania są zróżnicowane i dostosowane do indywidualnych sytuacji.

- W 2016 r. ogółem z pomocy skorzystały 8 002 osoby, tj. 4 426 rodzin, w tym:
- wyłącznie w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych 4 025 osób, tj. 2 266 rodzin,
 - w formie pracy socjalnej wsparciem objęto 3 977 osób, tj. 2 160 rodzin.

W 2016 r. pracownicy socjalni przyjęli i rozpatrzyli 13 916 wniosków o przyznanie pomocy. W wyniku wszczętych postępowań wydano 15 510 decyzji administracyjnych.

1. Struktura świadczeniobiorców

Osoby korzystające ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych – wg płci

PLEĆ	WIEK	2014 r.	2015 r.	2016 r.
KOBIECY	18-60	1 175	1 127	1 154
	powyżej 60	568	538	510
MEŻCZYŻNI	18-65	1 051	981	810
	powyżej 65	236	196	190
DZIECI	do 18 r.ż.	1 657	1 557	1 361

Najliczniejszą grupą, wg wieku, objętą bezpośrednio pomocą (np. opłacanie posiłków w szkole, pokrycie kosztów kolonii, zakup art. szkolnych) lub pośrednio (np. pomoc rodzinie na zakup odzieży, żywności, leków) są dzieci do 18 roku życia. Stanowią bowiem 33,81% osób objętych pomocą w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.

Rodziny/osoby korzystające z pomocy pieniężnej i niepieniężnej

Typy rodzin	2014 r.		2015 r.		2016 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Jednoosobowe gospodarstwa domowe	1 097	1 097	1 037	1 037	1 055	1 055
Rodziny z dziećmi	787	1 896	736	1 878	706	1 812
Inne (m.in. kilkuosobowe gosp. domowe; rodziny emerytów i rencistów)	662	1 694	611	1 484	505	1 158

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu dziedzicznego TT POMOC

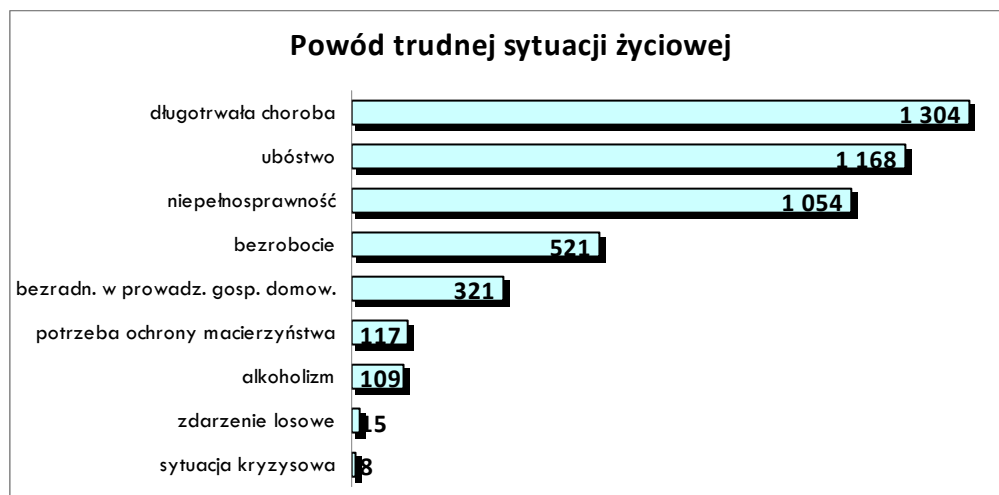
Największą grupą objętą wsparciem są rodziny z dziećmi. Stanowią bowiem 45,01% ogółu osób/rodzin korzystających z pomocy w formie świadczeń.

2. Powody przyznania pomocy

Poniższa tabela przedstawia zdiagnozowane w roku 2016 r. dominujące trudności rodzin/osób, uzasadniające przyznanie pomocy.

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
długotrwała choroba	1 304	1 998
ubóstwo	1 168	2 080
niepełnosprawność	1 054	1 635
bezrobocie	521	1 223
bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	321	1 001
potrzeba ochrony macierzyństwa	117	516
alkoholizm	109	150
zdarzenie losowe	15	25
sytuacja kryzysowa	8	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-03

W większości osób/rodzin korzystających z pomocy występuje jednocześnie wiele problemów, z powodu których wymagają wsparcia. W ciągu roku problemy osób/rodzin zmieniają się i w różnym czasie są wskazywane inne powody korzystania przez osobę/rodzinę z pomocy. Na początku roku osoba/rodzina może korzystać z pomocy z powodu np. bezrobocia, ale już później „podstawowym” problemem rodziny może być poważna choroba uniemożliwiająca podjęcie pracy.

Wobec złożoności problemów z jakimi borykają się osoby/rodziny korzystające z pomocy, często w parze z ubóstwem występuje długotrwała choroba lub niepełnosprawność. W przypadku świadczeń pomocy społecznej najczęściej mamy do czynienia z długotrwałą chorobą, ubóstwem i innymi towarzyszącymi problemami.

Praca z rodziną prowadzona była, oprócz wsparcia finansowego, w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego oraz organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę doświadczeń, zapobieganie izolacji. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych Ośrodek zapewnił wsparcie asystenta rodziny.

3. Pomoc w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Ośrodek realizuje zadania własne oraz zlecone, określone w ustawie o pomocy społecznej obejmujące przyznawanie i wypłacanie świadczeń:

- pieniężnych (zasiłki stałe, okresowe, celowe i celowe specjalne)
- niepieniężnych (opłacanie posiłku w szkołach dla dzieci oraz dla dorosłych w barach/catering dla osób dorosłych, świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klientów, sprawianie pogrzebów).

Liczba osób korzystających z pomocy w formie świadczeń w latach 2014, 2015 i 2016

rok	świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane w ramach zadań własnych i zleconych		pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej -ogółem	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie
2014	2 546	4 687	5 087	9 540
2015	2 384	4 399	4 864	8 785
2016	2 266	4 025	4 426	8 002

Wskaźnik interwencji socjalnej wynosił: w 2014 r.-**7,97%**, w 2015 r.-**7,43**, w 2016 r.-**6,80%**

3.1. pomoc w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych

Zasiłek stały jest to świadczenie obligacyjne przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym kryterium dochodowe.

Zasiłek okresowy - świadczenie przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i przysługuje osobom i rodzinom bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe.

Zasiłek celowy - jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Specjalny zasiłek celowy - jest świadczeniem przysługującym na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej i może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe.

Przyznanie ww. świadczeń wymaga przeprowadzenia przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego, celem ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób, czy rodzin i wydania decyzji administracyjnej.

W 2016 r. kryterium dochodowe, uprawniające do pomocy społecznej wynosiło 514 zł na osobę w rodzinie lub 634 zł dla osoby gospodarującej samotnie.

Maksymalna wysokość zasiłku stałego wynosiła 604 zł.

Pomoc w formie zasiłków stałych i okresowych

Rodzaj pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Wartość świadczeń	Średnia wartość świadczenia
Zasiłek stały	668	6 653	3 365 498	505,86
Zasiłek okresowy	459	2 465	836 534	339,36

Pomoc w formie zasiłków celowych

Cel udzielonej pomocy	liczba osób/rodzin	liczba świadczeń	kwota świadczeń	śr. wartość świadczenia
niezbędne naprawy (hydraulika, wymiana zamków do drzwi)	50	52	12 797,72	246,11
dopłata do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego	12	12	4 609,80	384,15
wstępne badania lekarskie specjalistyczne (np. kierowca, kucharka)	1	1	80,00	80,00
dopłaty do zakupu: okularów, protez zębowych, śr. opatrunkowych	35	39	9 584,64	245,76
bilety miesięczne; jednorazowe	4	7	1 243,76	177,68
środki higieny osobistej	148	237	42 600,75	179,75
zasiłek na wyrobienie dokumentów	5	5	370,00	74,00
koszty leczenia	567	1252	263 358,20	210,35
opłata czynszu i wody	221	728	177 610,16	243,97
zakup odzieży i obuwia	462	702	138 399,30	197,15
opłata za energię elektryczną i gaz	788	2985	601 626,75	201,55
zakup sprzętu gosp. domowego i pościeli	97	116	42 804,00	369,00
opłata turnusu rehabilitacyjnego	18	21	7 819,77	372,37
kolonie i obozy dla dzieci	6	6	2 149,98	358,33
zakup opału	75	75	61 498,50	819,98
remont mieszkania	48	70	18 616,50	265,95
opłata za przedszkole, żłobek	15	34	10 812,00	318,68
wyposażenie szkolne dzieci	11	13	3 370,12	259,24
inne (w szczególności: zakup: śr. czystości, mebli, pieca węglowego, grzejników, butli gazowej, bojlera, dezynsekcja, opłata za media)	647	811	206 537,37	254,67
zasiłki celowe - RAZEM	X	X	1 605 889,32	X
sprawienie pogrzebu	25	25	62 788,83	2 511,55

3.2. program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Zadanie realizowane na podstawie:

- uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego planu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, zgodnie z którą pomoc w zakresie dożywiania przysługuje, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego (na realizację Programu gmina może otrzymać dotację jeżeli udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 40%),
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i uchwały Nr XXXVII/843/2004 Rady m.st. Warszawy z 16.09.2004 r. ze zmianami jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie jest wyższy niż 150% kryterium dochodowego.

Rodzaj pomocy	liczba osób, którym przyznano świadczenie	wartość świadczeń
Posiłek dla dzieci (obiady w szkole, żywienie w żłobkach, przedszkolach)	811	560 758,79
Posiłek dla dorosłych obiady	293	464 719,37
Zasiłki na zakup żywności	759	410 396,00
Paczki żywnościowe	320	39 936,00
RAZEM		1 475 810,16
<i>w tym: dotacja z budżetu państwa</i>		<i>642 000,00</i>

4. Praca socjalna

Rodzina/osoba znajdująca się w trudnej sytuacji życiowej wymaga wsparcia nie tylko w formie świadczeń pieniężnych, ale również w formie różnych metodycznych działań pracownika socjalnego.

Pracownik socjalny w ramach czynności administracyjnych przeprowadza rodzinny wywiad środowiskowy, gromadzi dokumenty związane z przyznawanymi świadczeniami i przygotowuje decyzję administracyjną dotyczącą przyznanego świadczenia oraz przeprowadza wywiady u osób zobowiązanych do alimentacji. Wykonuje również szereg innych czynności związanych m.in. z ustaleniem indywidualnych okoliczności dotyczących klienta, które mają wpływ na formę, rodzaj i wysokość świadczenia, ustala zasady współpracy z klientem, która jest niezbędna do przyznania świadczenia, dokonuje zmian w planie pomocy w przypadku nie wywiązywania się klienta ze zobowiązań.

Prowadzenie pracy socjalnej wiąże się przede wszystkim ze zmotywowaniem i aktywizowaniem osób/rodzin do rozwiązania i poszukiwania możliwości wychodzenia z trudnej sytuacji życiowej, które znajdują w sobie, czy wokół siebie.

Bardzo często praca socjalna wymaga zaangażowania całej gamy działań metodycznych (bezpośrednich i pośrednich), które może podjąć tylko pracownik socjalny.

Jedną z form pracy socjalnej jest kontrakt socjalny, który jest pisemną umową pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej, a pracownikiem socjalnym, mającą na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby

znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, umożliwienia aktywizacji społeczno-zawodowej oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Podstawą prawną realizacji kontraktu socjalnego jest art. 108 ustawy o pomocy społecznej.

Zawarcie kontraktu socjalnego jest poprzedzone pełnym rozpoznaniem i oceną sytuacji osoby ubiegającej się o pomoc. Prawidłowa diagnoza sytuacji życiowej klienta powinna składać się z określenia przyczyn problemu, ustalenia jego źródła, następnie racjonalnej oceny możliwości rodziny pozwalającej na rozwiązanie sytuacji problemowej jest to tzw. ustalenie „mocnych” stron klienta, określenia ograniczeń rodziny (np. psychologicznych) lub barier w środowisku powodujących utrudnienia bądź niemożność w rozwiązywaniu powstałej sytuacji.

W roku 2016 zawarto 167 kontraktów socjalnych, którymi objęto 352 osoby.

4.1. działania pracowników socjalnych

W 2016 r. pracownicy socjalni podejmowali i wykonywali w ramach pracy socjalnej działania, w szczególności, w zakresie:

- poradnictwa rodzinnego, psychologicznego, prawnego, pomocy w pisaniu pism i odwołań do różnych instytucji, wydawanie skierowań do otrzymania pomocy żywnościowej w ramach POPŻ, pośredniczeniu w sprawach dotyczących wyjaśniania sytuacji klientów, kierowaniu do organizacji i instytucji udzielających pomocy specjalistycznej, współpraca ze szkołami, instytucjami i innymi placówkami, - 2 968 osób,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych dotyczących rodzin zobowiązanych do alimentacji (art.103 ustawy o pomocy społecznej) – 374 osoby,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych dotyczących odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej – 70 osób,
- kompletowanie dokumentacji osób ubiegających się o umieszczenie w dps – 53 osoby,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w celu wydania decyzji uprawniających do świadczeń opieki zdrowotnej – 166 osób,
- współpraca z Policją, Sądem, Prokuraturą – 346 osób.

Współpraca z podmiotami świadczącymi pomoc na rzecz podopiecznych Ośrodka

19 lutego 2016 r. w Urzędzie Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy odbyło się spotkanie przedstawicieli Zarządu Dzielnicy, firmy Procter&Gamble DS Polska S.A., Polskiego Czerwonego Krzyża oraz Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy, w sprawie wspólnej inicjatywy społecznej na Targówku. Firma Procter&Gamble zadeklarowała przekazanie kwoty 30.000 zł na sfinansowanie zakupu najbardziej potrzebnych artykułów dla dzieci w wieku do lat 3 z rodzin w trudnej sytuacji społecznej, zamieszkujących na terenie Dzielnicy. Przedsięwzięcie realizowane we współpracy z władzami lokalnymi i partnerami społecznymi pod nazwą „Z serca dla dzieci” zostało przypieczętowane podpisaniem umowy o współpracy pomiędzy PCK, który dokonał zakupu wyprawek sfinansowanych ze środków Procter&Gamble, a Ośrodkiem Pomocy Społecznej, który podjął się dystrybucji zakupionych przedmiotów dla swoich podopiecznych.

Na wyprawki składały się m.in.: bielizna pościelowa, kołdra i poduszka, kocyk, piżamka oraz przytulanka Milusia. Cała akcja miała na celu polepszenie komfortu snu dzieci poprzez stworzenie dzieciom godnych i komfortowych warunków, które przyczynią się do lepszego życia i rozwoju.

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy zgodnie z postanowieniami umowy o współpracy z dnia 4 maja 2016 r. otrzymał do rozdysponowania 73 komplety wyprawek dla dzieci, które przekazano dla podopiecznym.

Inicjatywa „Z serca dla dzieci” cieszyła się dużym uznaniem wśród rodziców. Była szczególnie istotna ze względu na to, iż skierowana do najmłodszych dzieci, a w jej organizację zaangażowały się władze lokalne i społeczni partnerzy.

Ośrodek nawiązał również współpracę z organizacją Habitat for Humanity Poland w zakresie przeprowadzania remontów mieszkań dla rodzin podopiecznych naszej placówki. Do programu zgłoszono 4 rodziny. Przeprowadzono prace remontowe łazienek, pomalowano ściany oraz zakupiono meble kuchenne. Rodziny częściowo partycypowały w kosztach. Wzajemna współpraca polegała na udzieleniu pomocy technicznej, częściowym pozyskaniu materiałów wykończeniowych, organizacji grupy wolontariuszy do pomocy w prostszych pracach.

Fundacja Family for Family przekazała również dla 6 rodzin wsparcie w formie ubrań, zabawek, drobnego sprzętu elektronicznego dla dzieci.

W ramach programu „Szlachetna paczka”, Stowarzyszenie WIOSNA przygotowało pomoc rzeczową dla podopiecznych Ośrodka.

Stowarzyszenie Targówek Blisko Ludzi zorganizowało akcję „Wyprawka dla ucznia”. Celem akcji była zbiórka podstawowych artykułów szkolnych i przekazanie ich dzieciom przed rozpoczęciem zajęć szkolnych. Zebrane artykuły zostały przekazane na rzecz podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy.

Ponadto pracownicy Ośrodka współpracowali m. in. z następującymi instytucjami: Sądami, Policją, Biurem Rzecznika Praw Dziecka, Zakładem Gospodarowania Nieruchomościami, Administracjami Domów Mieszkaniowych, Wspólnotami Mieszkaniowymi, placówkami oświatowymi działającymi na terenie Dzielnicy Targówek, Ośrodkami Szkolno-Wychowawczymi z terenu całej Polski, placówkami ochrony zdrowia (przychodnie, szpitale, zakłady opiekuńczo – lecznicze, Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od alkoholu), Narodowym Funduszem Zdrowia, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Domami Dziecka, Hospicjum, Rzecznikiem Praw Pacjenta, Państwową Inspekcją Pracy, Warszawskim Biurem Edukacji, Ośrodkiem Wsparcia dla Kobiet z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży „Etezja”, Ośrodkami dla Ofiar Przemocy, Caritas, Stowarzyszeniem Lekarze Nadziei, Stowarzyszeniem Antidotum, Stowarzyszeniem „Pomoc Socjalna”, Schroniskiem Don Orione, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej.

Osoby zwalniane z zakładów karnych oraz Aresztów Śledczych były kierowane do Fundacji Sławek, gdzie zostały zapoznane z ofertą zajęć szkoleniowo-aktywizacyjnych.

Mierzalnymi efektami współpracy Ośrodka z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami w zakresie pomocy dla dzieci i rodzin w kryzysie jest stała koordynacja wspólnych działań na rzecz kobiet w ciąży i matek samotnie wychowujących dzieci.

4.2. projekty socjalne

Pracownicy socjalni od kilku lat realizują projekty socjalne skierowane do grup społecznych o różnych sytuacjach życiowych i tym samym różnych potrzebach.

W 2016 r. realizowane były następujące projekty socjalne:

„PLUS 60 – NIE JESTEŚ SAM”

Grupa działa od października 2010 r. Uczestnikami są osoby w wieku lat 60 i więcej, często samotne, które mają kłopot z aktywnym zagospodarowaniem sobie czasu wolnego.

Od stycznia do grudnia 2016 poza cyklicznymi spotkaniami, seniorzy uczestniczyli w wycieczkach, które zostały sfinansowane w ramach środków własnych Ośrodka. I tak seniorzy zwiedzili Cytadelę, Muzeum Pragi, Stare Powązki. W marcu zostało zorganizowane spotkanie wielkanocne, które przygotowali sami seniorzy.

W kwietniu seniorzy jako grupa samopomocowa opracowali projekt „Rusz po zdrowie Targówkowy Seniorze” i tym samym przystąpili do konkursu organizowanego przez Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, w ramach którego była możliwość pozyskania grantu na działania, wpisane w projekcie. Działania, jakie sobie zaplanowali obejmowały zajęcia z Nordic Walking pod okiem instruktora, zakup kijków, opracowanie trasy spacerów z kijkami oraz zajęcia relaksacyjne na basenie. Projekt został rozpatrzony pozytywnie i od czerwca do końca września seniorzy szkolili się w chodzeniu o kijkach oraz relaksowali na basenie. W projekcie uczestniczyło 12-stu seniorów. Na zakończenie projektu zorganizowali spotkanie z seniorami Targówka prezentując nabyte umiejętności.

We wrześniu wspólnie z uczestnikami Domu Dziennego Pobytu, seniorzy uczestniczyli w jednodniowej wycieczce do Nieborowa.

Od pięciu lat w okresie Świąta Zmarłych seniorzy odwiedzają groby swych zmarłych kolegów.

Na przełomie listopada i grudnia grupa około 8 seniorów nawiązała współpracę ze „Stowarzyszeniem Szansa” uczestnicząc w dodatkowych zajęciach. Ponadto, przez studentów Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, został zorganizowany wykład zdrowotny z zakresu cukrzycy. Wykład był bardzo ciekawy, a seniorzy mieli mnóstwo pytań. Na zakończenie wykładu seniorzy otrzymali broszurki z informacjami na temat żywienia przy schorzeniach cukrzycy. W grudniu seniorzy uczestniczyli w spotkaniu wigilijnym, podczas którego złożyli sobie życzenia świąteczne i noworoczne.

„Socjal-Med”

Uczestnikami projektu byli pacjenci korzystający z porad lekarskich Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa Praga Północ oraz Warszawa Targówek w Przychodniach przy ul. Radzymińskiej 101/103, Tykocińskiej 34, Remiszewskiej 14, Łojewskiej 6, Poborzańskiej 6 i Rembielińskiej 8.

W ramach dyżurów pełnionych jeden raz w miesiącu udzielano porad dla mieszkańców na temat działalności instytucji i placówkach udzielających pomocy prawnej, psychologicznej i pedagogicznej oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny, osób niepełnosprawnych i bezrobotnych. Poradnictwo dotyczyło także uzyskania m.in. stopnia niepełnosprawności, dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych oraz do zniesienia barier architektonicznych. Ponadto zgłosiły się również osoby zainteresowane ewentualnym uzyskaniem miejsca w Domu Pomocy Społecznej. Poruszane były też problemy zadłużeń czynszowych i skierowanie zainteresowanych do Biura Porad Obywatelskich na terenie Warszawy celem skorzystania z porad prawnych.

Projekty socjalne prowadzone były również w formie **grup wsparcia**. Jest to forma wsparcia, w której członkowie świadczą sobie różnego rodzaju pomoc, przekazują informacje, zazwyczaj nieprofesjonalnie. Członkowie grupy mają podobne problemy. Pomoc może przyjmować formę dostarczania pożytecznych informacji, relacjonowania własnych doświadczeń związanych z danym problemem, słuchania i akceptacji doświadczeń innych.

Grupa wsparcia dla osób starszych „Jesień życia”

Założeniem powstania grupy była aktywizacja uczestników, zmniejszenie ich poczucia osamotnienia i izolacji, zwiększenie poczucia własnej wartości i podniesienie samooceny, zwiększenie umiejętności w zakresie radzenia sobie z problemami dnia

codziennego oraz brakiem zrozumienia ze strony otoczenia, w tym najbliższej rodziny. Spotkania cieszą się coraz większą popularnością wśród seniorów - mieszkańców Bródna.

W okresie od stycznia do grudnia odbyło się 18 spotkań. W ciągu roku organizowane były wyjścia do teatru i kina, wyjazd do Nieborowa i Arkadii. W październiku na terenie PGR Bródno odbył się kolejny festyn z okazji Dnia Seniora, na którym seniorzy mieli okazję spotkać się z mieszkańcami dzielnicy, zjeść doskonały obiad, potańczyć, obejrzeć program artystyczny. Dzięki spotkaniom poszerzają oni krąg znajomych, co powoduje, że nie czują się samotni. Uczą się, jak aktywnie angażować się w działania na rzecz innych. Uczestnicy grupy brali również udział w konferencjach organizowanych przez Urząd Dzielnicy, na których zapoznali się z zagrożeniami jakich mogą doświadczyć w codziennym życiu. Udział w spotkaniach daje im poczucie silniej wspólnoty.

Grupa samopomocy dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością

Założeniem grupy jest integracja rodziców dzieci z niepełnosprawnością, wymiana doświadczeń, dzielenie się własnymi przeżyciami, wzajemne wspieranie się w radzeniu sobie z bieżącymi problemami, podnoszenie własnej samooceny i wartości.

W okresie od stycznia do grudnia 2016 r. odbyło się 15 spotkań grupy. Uczestniczy w niej systematycznie 5 pań, które wychowują łącznie 11 dzieci, w tym 7 niepełnosprawnych. Organizowane były wspólne wyjścia do kina, teatru, spotkania plenerowe oraz spotkania z okazji Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia, Dzień Matki, Dzień Dziecka.

W grudniu zorganizowano spotkanie wigilijne, w którym uczestniczyły zarówno mamy jak i ich dzieci.

Rodzice często również korzystają z porad psychologa i pedagoga. Panie stanowią grupę zżyłą, doskonale znającą siebie nawzajem i swoje problemy. Chętnie wymieniają się informacjami, doświadczeniami i wzajemnie się wspierają. Są otwarte na problemy innych, tolerancyjne i wyrozumiałe dla siebie. Uczestniczki grupy zgodnie twierdzą, że dzięki spotkaniom grupy stały się silniejsze, bardziej pewne siebie, otwarte i mają większe poczucie bezpieczeństwa.

Grupa Samopomocowa dla Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych

W 2016 r. odbyło się 38 spotkań, w których uczestniczyło 5 -14 osób. W ramach cyklicznych spotkań opiekunowie niepełnosprawnych brali udział w różnych formach aktywnego spędzania czasu. Organizowane były między innymi szkolenia prowadzone przez studentki Uniwersytetu Medycznego z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz wykład „Okres dojrzewania u dzieci – problemy wychowawcze”, zajęcia kulinarne, wyjście do Planetarium w Centrum Kopernika, zwiedzanie z przewodnikiem Pałacu w Wilanowie, Zamku Królewskiego, Muzeum Pragi. Opiekunowie uczestniczyli w szkoleniu z zakresu udzielania pierwszej pomocy, prowadzonym przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej.

Matki dzieci niepełnosprawnych w trakcie spotkań dzielą się doświadczeniami w pokonywaniu trudności, wymieniają się informacjami oraz pomagają sobie nawzajem. Nawiązały się też między nimi przyjaźnie. Liczba uczestniczących cały czas rośnie, co świadczy o zainteresowaniu tą formą pomocy. Zajęcia ustalane są wspólnie z uczestnikami grupy.

2016 rok był kolejnym rokiem, w którym Ośrodek realizował, w ramach Lokalnego Systemu Profilaktyki Krzywdzenia Małych Dzieci, program „Dobry Rodzic – Dobry Start”. Program realizowany jest z inicjatywy i przy ścisłej współpracy Fundacji Dzieci Niczyje. Celem programu jest ochrona dziecka już od okresu prenatalnego do 6 roku życia, zapobieganie krzywdzeniu najmłodszych dzieci i promowanie pozytywnego rodzicielstwa poprzez podnoszenie wiedzy i kompetencji rodzicielskich w opiece nad niemowlętami

i małymi dziećmi. Skuteczny program profilaktyki krzywdzenia małych dzieci poprzez wsparcie rodziców to dostarczenie im informacji: jak radzić sobie z trudnymi sytuacjami i gdzie szukać pomocy w takich sytuacjach. W ramach programu rodzice najmłodszych dzieci otrzymują materiały edukacyjne, dotyczące wychowania bez przemocy – ulotki i broszury informacyjne. Mogą także brać udział w warsztatach umiejętności wychowawczych (prowadzonych przez pracowników Działu Wsparcia Rodziny i Zespołu Pomocy Specjalistycznej oraz Fundacji Dzieci Niczyje) i innych formach wsparcia, które pozwoliły im opiekować się i wychowywać dzieci bez przemocy.

W 2016 r. pracownicy socjalni i specjaliści wypełnili 98 ankiet, określających czynniki ryzyka wystąpienia przemocy wobec małego dziecka, z tego 7 rodzin zostały objęte dodatkowym wsparciem pedagogicznym, psychologicznym i asystenta rodziny. Rodziny z małymi dziećmi otrzymują broszury i ulotki Fundacji Dzieci Niczyje na temat opieki i wychowania oraz prowadzonych szkoleń, konsultacji i warsztatów.

Dzień Seniora

Jak co roku pracownicy Ośrodka wraz z Fundacją Pomocy Młodzieży i Dzieciom Niepełnosprawnym „Hej Koniku”, chcąc zaakcentować Dzień Seniora 4 października przygotowali uroczystość dla 120 osobowej grupy Seniorów z Dzielnicy Targówek. Seniorów powitał Pan Krzysztof Miszewski - Przewodniczący Rady Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy oraz Pani Małgorzata Kwiatkowska Zastępca Burmistrza, którzy przekazali najserdeczniejsze życzenia z okazji ich święta.

Dzięki przychylności ze strony Prezesa PGR Bródno impreza mogła się odbyć na terenie PGR przy ul. Św. Wincentego 92. W programie uroczystości na seniorów czekało wiele atrakcji od występu samych seniorów po zabawę taneczną, pieczenie kiełbasek i pokazy techniki chodzenia z kijkami nordic walking. Pogoda dopisała, humory również dlatego wspólne śpiewy i zabawa trwały do późnych godzin popołudniowych.

Na każdego gościa czekały bilety do kina Świt, upominek został przekazany seniorom przez dzieci z programów Świetlik i Chatka Puchatka w specjalnie przez nich ozdobionych kopertach.

4.3. organizowanie i koordynacja wolontariatu

6 grudnia odbył się VIII Dzielnicowy Dzień Wolontariusza. Uroczystość zorganizowana była przez Burmistrza Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy, Zespół Szkół im. Piotra Wysockiego oraz Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy. Burmistrz podziękował Wolontariuszom za ich pracę świadczoną osobom starszym, niepełnosprawnym oraz kolegom i koleżankom, którzy wymagają wsparcia w uzupełnieniu wiedzy. Uroczyste spotkanie połączone było z wręczeniem dyplomów z podziękowaniem dla wyróżnionych Wolontariuszy oraz z poczęstunkiem. W spotkaniu uczestniczyło ponad 100 wolontariuszy ze szkół podstawowych i średnich. Gościem honorowym był biskup Marek Solarczyk.

Klub Wolontariatu działa w Ośrodku od 2004 r. W 2016 roku grupa 59 Wolontariuszy świadczyła bezpłatnie pomoc na rzecz osób potrzebujących oraz pomoc przy organizacji różnego rodzaju uroczystości.

Pomoc Wolontariuszy była świadczona w formie „pogotowia lekcyjnego”, w ramach którego prowadzono zajęcia mające na celu uzupełnienie wiedzy i wyrównanie braków. Wolontariusze uczyli również dzieci podstaw języka angielskiego. Pomocni byli seniorom, cierpliwie tłumacząc, jak korzystać z poczty elektronicznej czy przeglądarki internetowej.

Jak co roku Wolontariusze pomagali przy obsłudze „X Wielkanocnego Spotkania Dzieci i Młodzieży Targówka” oraz „Mikołajek”.

Koordinacją pracy wolontariuszy zajmują się pracownicy socjalni, którzy utrzymują z nimi kontakt i przyjmują nowe zgłoszenia od osób chętnych do współpracy. Pozyskiwanie nowych wolontariuszy odbywa się poprzez spotkania w szkołach i na uczelniach.

Efektom działań wolontarystycznych jest poprawa wyników w nauce oraz poczucia bezpieczeństwa, gdyż dzieci w trudnych sytuacjach szkolnych mogą liczyć na wsparcie ze strony wolontariuszy. Dzięki postawie wolontariuszy, dzieci i młodzież uczą się odpowiedzialności, uczciwości i bezinteresowności. Zwiększająca się liczba dzieci i młodzieży oczekującej pomocy, świadczy o tym, że praca wolontariuszy jest doceniana i odnosi pożądane efekty.

VI. POMOC SPECJALISTYCZNA

1. Działania wspierające rodzinę

1.1. asystent rodziny

Zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych reguluje ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.

W roku 2016 Ośrodek zatrudnił 4 asystentów rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy.

Praca asystenta rodziny miała charakter kompleksowy w podejmowaniu działań zmierzających do poprawy ich sytuacji życiowej. Wsparcie asystentów rodzin skierowane były przede wszystkim do rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w których dzieci zagrożone były umieszczeniem w pieczy zastępczej oraz do rodzin, których dzieci przebywały poza rodziną. Asystenci pracowali z rodzinami w oparciu o standard pracy z rodziną oferując profesjonalną pomoc w różnych obszarach życia, wykorzystując zasoby, umiejętności rodziny do usamodzielnienia się i pełnej reintegracji.

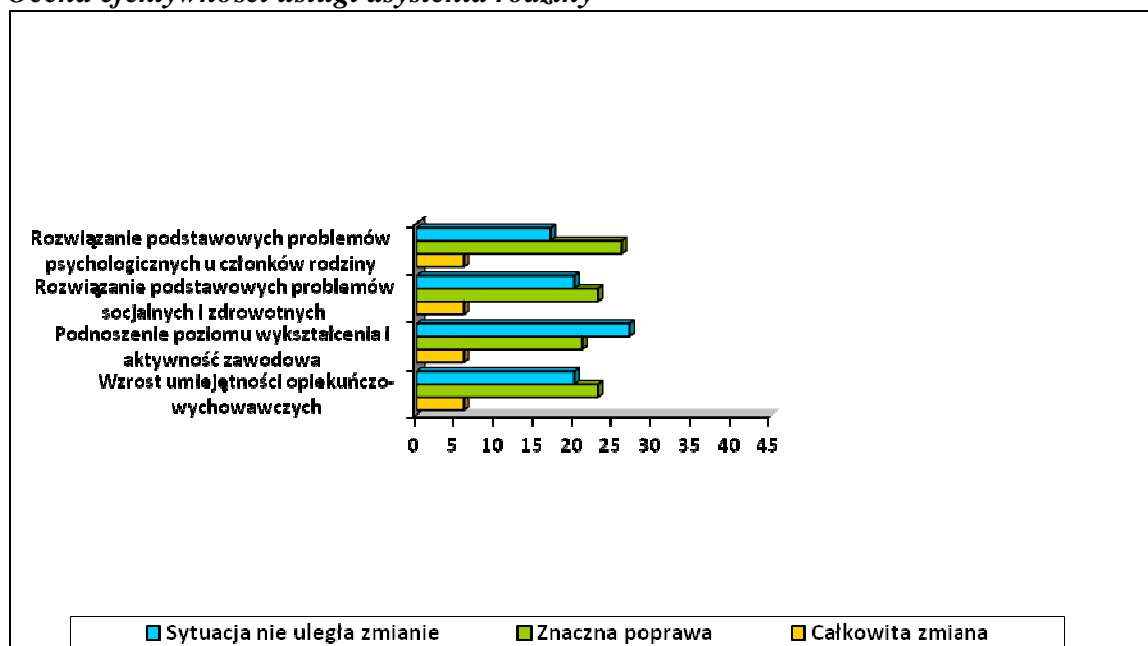
Usługą asystenta rodziny objęto 49 rodzin, w których przebywało 111 dzieci, w tym: 21 rodzin pełnych (2 rodziny cudzoziemców), 28 rodzin niepełnych, z tego 5 to samotni ojcowie i 23 samotne matki. Rodziny zostały objęte wsparciem asystenta rodziny na wniosek pracownika socjalnego w oparciu o diagnozę sytuacji rodziny, opracowaną na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego i za zgodą rodziny. Dwie rodziny zostały skierowane przez Sąd.

Praca asystenta rodziny ukierunkowana była na pomoc we wzmacnianiu i wzbudzeniu motywacji członków rodziny do rozwiązywania problemów i realizacji następujących celów:

- pomoc w odzyskiwaniu samodzielności życiowej rodziny poprzez wypełnianie podstawowych czynności związanych z funkcjonowaniem rodziny, takich jak kontakty i załatwianie spraw w urzędach, placówkach służby zdrowia, placówkach edukacyjnych, planowanie i dokonywanie wydatków,
- opracowanie z członkami rodziny planu pracy na rzecz rodziny,
- edukacja w zakresie zachowania higieny, organizowania dnia codziennego, promowanie zdrowego stylu życia,
- zabezpieczenie potrzeb i interesów dziecka, poprawa relacji rodzinnych,
- pomoc we wdrażaniu do codziennych obowiązków wszystkich członków rodziny,

- udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi,
- pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych,
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych oraz do podjęcia leczenia z uzależnień,
- przeciwdziałanie patologiom mogącym powodować wykluczenie społeczne,
- pomoc w składaniu wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności,
- zachęcanie rodzin do integracji ze środowiskiem lokalnym poprzez informowanie o imprezach, piknikach, wydarzeniach kulturalno – oświatowych.

Ocena efektywności usługi asystenta rodziny

Powyższy wykres przedstawia ocenę rezultatów osiągniętych w ramach realizacji usługi asystenta rodziny w poszczególnych obszarach funkcjonowania rodzin objętych pomocą. Efektywność usługi została oceniona na podstawie informacji przekazanych o rodzinach podczas okresowej oceny sytuacji rodziny. Rezultaty ocenione były w stosunku do rodzin, w których usługa była realizowana w 2016 r., co najmniej przez okres 6 miesięcy. W ocenie asystentów rodziny, w 14 rodzinach objętych ich usługą nie dopuszczono do umieszczenia 22 dzieci w pieczy zastępczej.

Dominującymi problemami rodzin, z którymi pracowali asystenci rodziny były: trudności opiekuńczo-wychowawcze, niska motywacja do podejmowania działań na rzecz zmiany sytuacji rodziny, samotne rodzicielstwo, nadużywanie alkoholu, współuzależnienia, zadłużenia komornicze, trudności w utrzymaniu stałej pracy, zaburzenia psychiczne i emocjonalne, niepełnosprawność intelektualna, brak umiejętności zarządzania budżetem domowym i prowadzeniem gospodarstwa domowego. W kilku rodzinach założona była Niebieska Karta z uwagi na występowanie przemocy.

Realizacja zadań asystenta rodziny prowadzona była głównie poprzez indywidualną pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania we współpracy z pracownikami socjalnymi,

kuratorami, pedagogami szkół, pracownikami placówek edukacyjnych, koordynatorami pieczy zastępczej oraz ze specjalistami.

Dla rodzin korzystających z usługi asystenta prowadzona była grupa samopomocy: pn. „Między Nami Rodzicami”, w której uczestniczyło: 15 rodziców i 22 dzieci. W ramach grupy odbyło się 8 spotkań.

W 2016 r. rodziny objęte wsparciem Ośrodka uczestniczyły w spotkaniach świątecznych „Wielkanoc 2016” – 63 rodziny i „Wigilia 2016”- 65 rodzin – spotkanie zorganizowano dla rodzin wieloproblemowych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Dzielnicy Targówek. Głównym celem oddziaływań było wzmocnienie więzi w rodzinach oraz edukacja rodziców na temat sposobu spędzania świąt rodzinnych przy wspólnym stole.

1.2. rodziny wspierające

Istotną formą pomocy rodzinom przeżywającym trudności w zakresie opieki i wychowania dzieci, prowadzenia gospodarstwa domowego oraz kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych były rodziny wspierające, które bezinteresownie przy współpracy z asystentem rodziny pomagały rodzinom w przezwyciężeniu problemów.

W 2016 r. z 6 rodzinami wspierającymi podpisano umowy na świadczenie pomocy. Pomocą objęto 6 rodzin wspieranych, w których wychowuje się 13 dzieci.

1.3. działania na rzecz dzieci i młodzieży

Jednym z najważniejszych, ale zarazem najtrudniejszych zadań Ośrodka jest pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych. Szczególne znaczenie miały realizowane programy skierowane do dzieci i młodzieży zaniedbanej przez środowisko rodzinne. Były to programy: od aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez udział w różnych zajęciach, które uwzględniały zajęcia wspomagające rozwój, rozwijające umiejętności życiowe i społeczne, aż po działania korekcyjno-wyrównawcze.

Programy autorskie realizowane były przez specjalistów pracy z rodziną (pedagogów), psychologów i instruktora kulturalno-oświatowego. Zajęcia z dziećmi i młodzieżą realizowane były w ramach programów „Chatka Puchatka” oraz „Świetlik”, odbywały się one w pomieszczeniach Ośrodka przy ul. Węgrowskiej 1/3 i ul. Krasnobrodzkiej 11 przez pięć dni w tygodniu, w godzinach popołudniowych. W programach uczestniczyło 90 dzieci i młodzieży, a ich zakres był następujący :

Grupa teatralna

Celem programu było zapewnienie uczestnikom ciekawej formy spędzania czasu wolnego, zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Kształtowanie postaw społecznych w grupie, które uczyły dzieci i młodzież odpowiedzialności za siebie i innych. Wzmacnianie postaw obywatelskich, rozwijanie talentów, pobudzania kreatywności i motywacja do korzystania z dóbr kultury.

Muzykoterapia „Wesołe motylki”

Głównym celem zajęć było umuzykalnienie dzieci i kształcenie ich wrażliwości artystycznej poprzez zabawę dźwiękami i różnorodnością rytmów. Ćwiczenie koncentracji uwagi, pamięci słuchowej i wyobraźni, poznawanie pojęć muzycznych, poznawanie swoich uczuć,

budowanie poczucia własnej wartości, odprężenie i odreagowanie stresów i napięć szkolnych. Program zawierał elementy edukacji prozdrowotnej.

Gimnastyka Mózgu - „Porusz Umysłem”

Celem realizowanego programu było wszechstronne wsparcie poprzez stymulowanie rozwoju ruchowego i umysłowego uczestników, dzięki, któremu poznawali oni techniki i mnemotechniki wspomagające naukę i łatwiejsze przyswajanie treści. Ćwiczyli koncentrację oraz pamięć.

Grupa dramowa - „Poszukiwacze oklasków”

W ramach zajęć dzieci i młodzież nabywały umiejętności radzenia sobie z trudnościami, ze stresem, z rozwiązywaniem problemów i konfliktów. Nauka otwartej komunikacji, pomoc w zrozumieniu i opanowaniu reguł współżycia w grupie, pokazania korzyści z aktywnego słuchania, stosowania zasad asertywności w kontakcie z rówieśnikami.

Grupa przeciwdziałania agresji u dzieci i młodzieży - „Podajmy sobie ręce” i „Zaczarowany świat”

Celem programu była nauka asertywnego wyrażania złości, kształtowanie osobowości dziecka i wspierania jego rozwoju, rozwijania inteligencji emocjonalnej oraz wrażliwości. Edukacja, w szczególności w zakresie zachowań przemocowych, wzajemnego szacunku, uświadamiania sobie przyczyn złości i opanowywania stanów uczuciowych.

Grupa twórców – „Pomaluj mój świat”

Głównym celem zajęć było odkrywanie własnych możliwości twórczych, rozwijanie zainteresowań, uzdolnień oraz poznanie różnych technik plastycznych. Uczestnicy poprzez wyrażanie emocji przez sztukę mogli twórczo spędzić czas, a tym samym odreagować negatywne napięcia i emocje.

Grupa edukacyjna- „Magiczne zasady”

Celem zajęć było wyposażenie uczestników programu w wiedzę na temat kulturalnego zachowania się w różnych sytuacjach, nauka szacunku do siebie i innych, zapoznanie się z zasadami dotyczącymi higieny osobistej, dbania o kulturę kontaktów międzyludzkich- dyskrecję, zwroty grzecznościowe.

Grupa rozwojowa - „Bystra Główka”

Program został skierowany szczególnie do osób, które mają problemy z czytaniem, pisaniem i liczeniem a także nie są w stanie samodzielnie wyeliminować braków w nauce. Zajęcia oparte były na kinezylogii edukacyjnej, dzięki którym uczestnicy poprawili wyniki w nauce i zmniejszyła się ich absencja szkolna.

Grupa psychoedukacyjna - „Akceptuję siebie i innych”

Głównym celem programu był wgląd emocjonalny i intelektualny w siebie. Ponadto zajęcia miały pomóc dzieciom i młodzieży zrozumieć siebie i innych, pokonać swoje słabości i nieśmiałość, dostrzegać swoje mocne strony, uczyć jak wzmacniać wiarę we własne siły, pomóc zrozumieć emocje swoje i innych. Zajęcia w ramach programu pomogły uczestnikom w codziennych zmaganiach, trudnościach, problemach, jak widzą mnie inni, wzmocniły również poczucie wartości i akceptowanie siebie.

Grupa wsparcia - „Społeczność”

Głównym celem programu było nauka wypowiedzania się w grupie. Niektóre z dzieci nie rozumieją pojęcia „grupa”, „społeczność”, czy „wspólnota”. Słuchanie innych, ale także możliwość wypowiedzenia się w grupie jest dla nich czymś nowym. „Społeczność” jest wspólnotą stworzoną nie tylko dla dzieci i młodzieży, ale przede wszystkim przez nich. To one decydują o zasadach, jakie mają panować na zajęciach, uczą się odpowiedzialności, uczciwości i bezinteresowności wobec siebie nawzajem.

Podczas ferii zimowych i w okresie wakacyjnym w pomieszczeniach Ośrodka przy ul. Węgrowskiej i ul. Krasnobrodzkiej prowadzone były akcje: „Zima w mieście” i „Lato w mieście”, w których uczestniczyło 120 dzieci.

Z różnych form wsparcia korzystali również rodzice dzieci uczestniczących w programach. Pomoc świadczona była przede wszystkim w formie poradnictwa specjalistycznego w zakresie wsparcia w problemach rodzinnych i wychowawczych.

Łącznie porad udzielono dla 342 osób, w tym: psychologicznych - 151, poradnictwa rodzinnego - 177.

1.4. poradnictwo specjalistyczne

Zdiagnozowane problemy w rodzinach generują działania, zapobiegające dalszemu pogłębianiu się niekorzystnych zjawisk. W tym kontekście znaczenia nabierają działania pedagogów i psychologów zapobiegające dalszej marginalizacji i wykluczeniu, a także wspomagające ponowne włączenie się osób/rodzin w główny nurt życia społeczności lokalnej.

Pomoc w formie poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego i rodzinnego skierowana była przede wszystkim do rodzin znajdujących się w kryzysie oraz do rodzin niezaradnych życiowo, wykazujących potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów. Poradnictwo świadczone było przez dwóch konsultantów psychologów oraz dwóch specjalistów pracy z rodziną.

Specjalistyczną pomocą objęto 492 rodziny tj. 1 280 osób.

Z poradnictwa:

- psychologicznego skorzystały 322 rodziny, którym udzielono 1 481 konsultacji,
- pedagogicznego i rodzinnego skorzystało 175 rodzin, którym udzielono 726 porad,
- w sprawach ZUS konsultacji udzielano 9 rodzinom. ZUS pozytywnie rozpatrzył 3 wnioski o przyznanie świadczeń emerytalnych, 1 wniosek o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy, 2 sprawy o przyznanie świadczeń emerytalnych i 2 o przyznanie renty z czego 1 sprawa o rentę nadal oczekuje na rozstrzygnięcie Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku drugiej Sąd utrzymał w mocy odmowę. W sprawach o emerytury jedną sprawę Sąd rozpatrzył pozytywnie, a drugą odmowę utrzymał w mocy (dotyczyło to emerytury mieszanej polsko- unijnej),
- w zakresie niepełnosprawności udzielono 30 konsultacji.

Działania specjalistów ds. rodziny (pedagogów) oraz konsultantów psychologów na rzecz osób/rodzin:

- współpraca z Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie i placówkami opiekuńczo-wychowawczymi w zakresie okresowej oceny zasadności pobytu dzieci w placówce.
- współpraca z instytucjami wspierającymi rodzinę (szkoły, poradnie, placówki opiekuńczo-wychowawcze, sąd prokuratura),
- udzielanie pomocy psychologicznej wszystkim członkom rodziny borykającym się z problemami, dostosowane do indywidualnych potrzeb,
- porady indywidualne, konsultacje sytuacji problemowych, udzielanie wsparcia członkom rodziny,

- kierowanie członków rodziny do odpowiednich placówek,
- współpraca z placówkami świadczącymi pomoc rodzinie,
- współpraca z Dzielnicowym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz udział w spotkaniach grup roboczych,
- współpraca z pracownikami socjalnymi w zakresie oceny stanu zdrowia psychicznego klientów, określenie sposobu pomocy i niezbędnych działań, a także w zależności od sytuacji, wskazywanie na konieczność interwencji lekarza psychiatry,
- współpraca z Zespołami Leczenia Środowiskowego oraz lekarzami z Poradni Zdrowia Psychicznego w sprawach dotyczących stanu zdrowia psychicznego osób objętych pomocą, w tym: zamawianie domowych wizyt oraz konsultacji lekarskich,
- współpraca z lekarzami oraz pracownikami socjalnymi Szpitali Psychiatrycznych,
- współpraca z pracownikami socjalnymi w zakresie występowania do Sądu opiekuńczego z wnioskami o leczenie psychiatryczne bez zgody osób chorych psychicznie oraz o przyjęcie do domu pomocy społecznej wbrew woli,
- udział w interwencjach w trybie nagłym, gdy zachowanie osoby chorej psychicznie wskazuje, iż z powodu choroby zagraża ona bezpośrednio życiu własnemu bądź życiu lub zdrowiu innych,
- współpraca z instytucjami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doświadczającym trudności wychowawczych, doznających przemocy, uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz bezdomnych.

Równoległe ze świadczeniem poradnictwa indywidualnego w zakresie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego prowadzone były programy skierowane do rodzin mające na celu wsparcie kompetencji społecznych.

Rodziny uzyskały wiedzę i umiejętności z zakresu konstruktywnych sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych związanych między innymi z realizacją ról partnerskich i rodzicielskich. Ponadto udział w programie przyczynił się do wzrostu poczucia sprawstwa i wiary we własne możliwości w zakresie samodzielnego przezwyciężania problemów.

Program wzmoczonego wsparcia pedagogicznego – wsparciem objęte były rodziny z nasilonym problemem opiekuńczo - wychowawczym. Wsparcie obejmowało:

- indywidualne porady w zakresie trudności opiekuńczo-wychowawczych, diagnozowanie problemów rodzin, ich zasobów i barier,
- dążenie do niwelowania braków w zakresie funkcji rodziny,
- motywowanie rodziców do podejmowania działań na rzecz poprawy sytuacji materialno-bytowej, opiekuńczej, organizacji czasu, komunikacji w rodzinie, relacji rodzic-dziecko,
- wspomaganie rozwoju dziecka poprzez współpracę z instytucjami zajmującymi się dziećmi – żłobki, przedszkola, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, przychodnie,
- monitorowanie ogólnej sytuacji życiowej tych rodzin.

Po dokonaniu wstępnej diagnozy sytuacji rodzinnej pedagogzy ustalali potrzeby i zakres pomocy ze strony instytucji wspierających rodzinę. Pośredniczyli w kontaktach z placówkami, w których przebywa dziecko. Popularyzowali wiedzę pedagogiczną wśród rodziców. Motywowali dorosłych członków rodziny do podjęcia leczenia, terapii. Doraźnie interweniowali i pomagali w rozwiązywaniu konfliktów i problemów wychowawczych. Aktywizowali rodziny do samodzielnego rozwiązywania swoich problemów.

Wzmocnionym wsparciem pedagogicznym objęto 24 rodziny.

Program wzmoczonego wsparcia psychologicznego - to regularne, trwające dłużej niż 6 miesięcy konsultacje psychologiczne mające na celu długofalowe i systematyczne wsparcie rodziny z nasilonymi problemami emocjonalnymi, spowodowanymi różnymi kryzysami.

Celem spotkań jest poukładanie wszystkich emocji i poradzenie sobie w codziennym funkcjonowaniu, poprawa relacji z bliskimi i otoczeniem oraz podtrzymanie pozytywnych motywacji w dążeniu do celu.

Wzmocnionym wsparciem psychologicznym objęto 90 rodzin.

Program „Szkoła dla rodziców” - w ramach programu organizowane są warsztaty umiejętności wychowawczych, adresowane do rodziców, którzy mają trudności wychowawcze lub chcą rozwijać swoje kompetencje rodzicielskie. Głównymi odbiorcami programu są rodzice kierowani przez kuratorów rodzinnych, sądowych, pracowników socjalnych, asystentów rodziny. Warsztaty składają się z dziesięciu spotkań, w których biorą udział sami rodzice. W 2016 roku przeprowadzono 2 cykle zajęć, w których uczestniczyło **12 rodziców**. Na zakończenie zajęć warsztatowych każdy z uczestników wykorzystując wiedzę i umiejętności zdobyte podczas spotkań, przygotowuje plan wychowawczy i otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu programu.

Program intensywnej pracy z rodziną biologiczną nad powrotem dzieci z pieczy instytucjonalnej - praca socjalna z rodzicami biologicznymi, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej (na podstawie art. 10 ust.4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). Jej celem jest stworzenie warunków powrotu do domu rodzinnego, dzieci przebywających w instytucjonalnych i rodzinnych formach pieczy zastępczej. Praca socjalna z rodzicami biologicznymi, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej była prowadzona w rozdzielaniu od prowadzonych postępowań administracyjnych. Pracą socjalną objęto **59 rodzin**, w tym 27 rodzin podjęto działania na rzecz powrotu 38 dzieci, natomiast 31 rodzin odmówiło współpracy bez podawania powodu. W okresie sprawozdawczym na skutek prowadzonej intensywnej pracy socjalnej do środowiska rodzinnego powróciło **7 dzieci z 6 rodzin**. W wielu środowiskach powrót do rodziny na stałe nie jest możliwy i wtedy wysiłki koncentrują się na formę pracy na rzecz uregulowania sytuacji prawnej dziecka.

1.5. działania na rzecz osób doznających przemocy

Pojęcie przemocy odnosi się do różnych form złego traktowania – a więc zarówno do działania, jak i zaniechania. W polskim ustawodawstwie znęcanie się nad rodziną jest przestępstwem. Zgodnie z art. 207 § 1 kodeksu karnego (dalej k.k.), kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Jeżeli czyn określony powyżej połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10. Jeżeli następstwem czynu określonego w poprzednich paragrafach jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12. Znęcanie się nad rodziną ścigane jest z urzędu (a więc bez konieczności składania jakichkolwiek wniosków przez osoby pokrzywdzone), jednak ze względu na jego szczególny charakter wyrażający się m.in. w fakcie, że sprawca i ofiara pozostają w stałym kontakcie, ochrona ofiary napotyka trudności.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które w Polsce zaledwie od kilku lat istnieje w społecznej świadomości. Problematyka ta w przeciągu ostatnich dwudziestu lat stała się w krajach zachodnich przedmiotem intensywnych badań oraz działań terapeutycznych i profilaktycznych. Przemoc upokarza, powoduje cierpienie i nieobliczalne szkody, rodzi nienawiść oraz pragnienie odwetu, tworząc błędne koło w stosunkach międzyludzkich,

wcześniej czy później skutkując negatywnie. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Polsce przyjmuje następującą definicję przemocy domowej: „Zwanej też przemocą w rodzinie. To zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody”. Zarówno źródłem, jak i ofiarą przemocy w rodzinie może być którakolwiek z osób do niej należących. Jednak z powodu swojego niskiego statusu w systemie władzy w rodzinie, dzieci są szczególnie narażone na ryzyko agresywnego zachowania ze strony rodziców.

Przemoc w rodzinie jest to najgorszy rodzaj przemocy i najbardziej szkodliwy, bowiem przemoc ta doświadczana jest od najbliższych osób. Rodzina winna być schronieniem zwłaszcza dla jej najmłodszych członków, którzy z własnego domu rodzinnego wynoszą wzorce na swoje dalsze życie. Najbardziej w takich sytuacjach cierpią dzieci. Nie tylko dlatego, że same są często ofiarami przemocy, ale także dlatego, że przemoc którą widziały, zostawia w ich psychice trwałe ślady. Najczęściej dzieje się tak, że osoby, które w dzieciństwie były ofiarami przemocy, w swym dorosłym życiu są jej sprawcami. Nierzadko bardziej bezwzględni od swych poprzedników.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia obowiązek prowadzenia procedury Niebieskiej Karty.

Realizując zadania określone w ustawie pracownicy socjalni Ośrodka udzielili 484 indywidualnych konsultacji dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie (w tym: przeprowadzono 106 rozmów z osobami doświadczającymi przemocy domowej i 73 rozmowy ze sprawcami przemocy domowej). Pracownicy socjalni założyli 40 Niebieskich Kart.

W przypadku 291 rodzin, w których została wszczęta procedura Niebieskiej Karty (w tym: rodziny, w których procedura Niebieskiej Karty wszczęta została w latach ubiegłych) pracownicy socjalni monitorowali środowisko i udzielali pomocy w postaci pracy socjalnej. W ramach zadań realizowanych przez pracowników Zespołu Wsparcia ds. Przeciwdziałania Przemocy organizowane były, dla grup zawodowych zajmujących się przemocą w rodzinie, a w szczególności dla pedagogów, funkcjonariuszy Policji, pracowników socjalnych, bezpłatne warsztaty informacyjno - szkoleniowe na temat zjawiska przemocy w Dzielnicy Targówek, dostępne formy pomocy oraz procedury Niebieskiej Karty. Warsztaty miały na celu przybliżenie problemu przemocy w Dzielnicy Targówek, rozszerzenie współpracy interdyscyplinarnej oraz pogłębienie wiadomości na temat procedury Niebieskiej Karty. Odbyło się 5 takich spotkań.

Pracownicy Zespołu Wsparcia ds. Przeciwdziałania Przemocy uczestniczyli w dwóch konferencjach, dwóch szkoleniach i dwóch seminariach organizowanych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1.6. obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Dzielnicy Targówek.

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Ośrodek zobowiązany jest do zapewnienia obsługi organizacyjno - technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Dzielnicy Targówek. W związku z tym prace związane z realizacją zadań Zespołu Interdyscyplinarnego w zdecydowanej większości wykonywane są przez pracowników Ośrodka. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi ośmiu pracowników reprezentujących Ośrodek (w tym: dwóch

pracowników z Zespołu Wsparcia ds. Przeciwdziałania Przemocy) oraz jeden pracownik reprezentujący KRPA Zespół Targówek.

Z procedurą Niebieskiej Karty nierozdzielnie związana jest działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych. Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów reprezentujących różne dziedziny, współpracujących ze sobą w celu budowania lokalnego systemu wsparcia dla rodziny zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz zsynchronizowania i wypracowania standardów współpracy przedstawicieli różnych grup zawodowych i społecznych, pracujących i zajmujących się problematyką przemocy.

Dokumentem wszczynającym procedurę i stwierdzającym podejrzenie występowania przemocy domowej jest formularz „Niebieska Karta - A”, który wypełniany jest zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przez przedstawiciela ośrodka pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia.

Realizując wytyczne przyjęto i zarejestrowano 243 Niebieskie Karty, w których wdrożono procedurę i przekazano do Zespołu Interdyscyplinarnego. Niebieskie Karty w 40 przypadkach założyli pracownicy socjalni, w 178 przypadkach Policja, w 9 placówki oświatowe, w 10 przypadkach KRPA Zespół Targówek, w 3 przypadkach Służba Zdrowia. Pracownicy socjalni Ośrodka uczestniczyli w 399 spotkaniach Grup Roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny.

W ramach obsługi administracyjno-biurowej wysłano 97 zaproszeń do ofiar przemocy i 85 wezwań do osób stosujących przemoc. Odpowiadając na korespondencję z Sądem, Policją, organami ścigania i innymi instytucjami wysłano 679 pism.

2. Pomoc osobom bezrobotnym.

2.1. działania na rzecz osób bezrobotnych.

Pomoc w skutecznym poruszaniu się po rynku pracy dla mieszkańców Dzielnicy Targówek jest realizowana przez Zespół Aktywności Zawodowej i Społecznej. Wsparcie adresowane jest do wszystkich poszukujących pracy mieszkańców Dzielnicy, zarówno do bezrobotnych, jak i osób zatrudnionych zainteresowanych zmianą pracy, czy szukających dodatkowego dochodu. Z pomocy pracowników Zespołu korzystali świadczeniobiorcy Ośrodka oraz osoby nie korzystające ze świadczeń.

Pracownicy Zespołu prowadzili kompleksowe zajęcia w formie indywidualnej i grupowej, których celem było nabycie umiejętności poszukiwania, uzyskiwania i utrzymywania się w zatrudnieniu.

Osoby poszukujące pracy miały możliwość korzystania z ofert prasowych, telefonu i faksu. Do dyspozycji korzystających były komputery z dostępem do Internetu, pomocne przy wyszukiwaniu ofert pracy, elektronicznej komunikacji z pracodawcą oraz tworzeniu bądź modyfikacji aplikacji zawodowych. Dział udostępnia również sprzęt biurowy typu drukarka, xero, skaner itp.

W roku 2016 udzielono ogółem 4 744 konsultacji, 504 osobom, w tym 151 osób to osoby korzystające ze świadczeń pieniężnych Ośrodka.

Z indywidualnego poradnictwa w zakresie zwiększenia skuteczności poruszania się po rynku pracy w roku 2016 skorzystało 412 osób. Porady indywidualne najczęściej dotyczyły:

- pomocy w tworzeniu lub korekcie aplikacji zawodowych,
- analizy posiadanego potencjału,

- doskonalenia sztuki autoprezentacji,
- pomocy w obsłudze komputera.

Pracownicy Zespołu realizowali również warsztatowe formy pomocy, które wyposażały zainteresowanych w wiedzę i umiejętności swobodnego poruszania się po rynku pracy. W czasie zajęć wykorzystywano różnorodne metody szkoleniowe - indywidualne prezentacje, dyskusje w grupie, "burza mózgów", granie ról, ćwiczenia w parach, metody symulacyjne z użyciem kamery. Dobór treści, formy i czasu trwania zajęć uzależniony był od oczekiwań i dostosowany do możliwości uczestniczących w nich osób. Przykładowa tematyka prowadzonych zajęć grupowych:

- automotywacja i rola pozytywnego myślenia w procesie poszukiwania pracy,
- bilans posiadanego potencjału – określenie mocnych i słabych stron, umiejętności, zalet, wartości i posiadanych predyspozycji zawodowych,
- tworzenie aplikacji zawodowych – poznawanie standardów obowiązujących w pisaniu życiorysu zawodowego oraz listu motywacyjnego,
- autoprezentacja – zasady poprawnej komunikacji i autoprezentacji, znaczenia pierwszego wrażenia, mowy ciała,
- techniki i metody rekrutacji – typowe sposoby selekcji kandydatów, nowe trendy w tym zakresie,
- umiejętność stwarzania pozytywnego kontaktu z pracodawcą i prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej – próba przygotowania odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania w czasie rozmowy,
- sposoby poszukiwania pracy poprzez omówienie najbardziej skutecznych metod poruszania się po obecnym rynku pracy,
- poznawanie zasad asertywności i jej znaczenia w sferze prywatnej i zawodowej,
- komputer jako narzędzie w poruszaniu się po rynku pracy.

W zajęciach grupowych w roku 2016 uczestniczyły 204 osoby.

Pracownicy Zespołu na bieżąco monitorują sytuację na rynku pracy oraz dokonują analiz, które cyklicznie są przekazywane do Urzędu Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy.

W porozumieniu z Urzędem Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy w roku 2016 kontynuowano współpracę ze szkołami ponadgimnazjalnymi na Targówku w ramach projektu „**Do pracy, gotowi, start!**”. Przedsięwzięcie było adresowane do grupy debiutującej na rynku pracy i miało na celu podniesienie skuteczności podejmowanych działań na tym polu. Nabycie umiejętności poruszania się po rynku pracy odbywa się poprzez pracę na zasobach (poznanie mocnych stron, określenie umiejętności, preferencji zawodowych, zainteresowań) i umożliwia naukę efektywnej autoprezentacji. W powyższych zajęciach w roku 2016 uczestniczyło 116 uczniów.

W ramach współpracy z Mazowiecką Wojewódzką Komendą Ochotniczych Hufców Pracy w roku 2016 w siedzibie Zespołu Aktywności Zawodowej i Społecznej odbyło się 5 Mobilnych Kiermaszy Pracy „Znajdź pracę z OHP” oraz Wakacyjna Giełda Pracy dla Młodzieży – Lato 2016. Mazowiecka Wojewódzka Komenda OHP prezentowała także swoją ofertę podczas IX Targów Pracy.

W styczniu pracownicy Zespołu Aktywności Zawodowej i Społecznej we współpracy z Bródnowskim Stowarzyszeniem Przyjaciół i Rodzin Osób z Zaburzeniami Psychicznymi "Pomost" przeprowadzili grupowe zajęcia aktywizacyjne dla 19 uczestników warsztatów terapii zajęciowej.

W listopadzie w Urzędzie Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy odbyła się IX edycja Targów Pracy, w których uczestniczyło 38 wystawców z branży: handlowej, usługowej, ubezpieczeniowej i innych. W organizacji Targów aktywnie uczestniczyli pracownicy Zespołu. Targi stanowiły okazję do zapoznania się z kilkuset ofertami pracy i ofertami szkoleniowymi, uzyskania informacji o dofinansowaniu realizacji projektów unijnych,

konsultacji z doradcą zawodowym, psychologiem i prawnikiem. Podczas Targów odbyły się także 3 warsztaty dotyczące wspierania postaw przedsiębiorczych.

Osoby korzystające ze wsparcia Zespołu Aktywności Zawodowej i Społecznej.

Dane za okres styczeń - grudzień 2016 r.

	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	OGÓŁEM
WIZYTY OSÓB BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY	1 763	1 068	912	1 001	4 744
w tym kobiet	495	345	297	309	1 446
PORADY INDYWIDUALNE	112	110	104	86	412
w tym kobiet	49	63	53	45	210
ZAJĘCIA GRUPOWE	53	39	8	104	204
w tym kobiet	27	23	8	83	141

2.2. prace społecznie użyteczne

Istotnym działaniem na rzecz osób bezrobotnych był realizowany od marca do czerwca 2016 r. **Program Aktywizacja i Integracja**. Program funkcjonuje w oparciu o zapisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Pod względem merytorycznym – organizacyjnym za realizację Programu na terenie Dzielnicy Targówek byli odpowiedzialni pracownicy Zespołu Aktywności Zawodowej i Społecznej.

Program Aktywizacja i Integracja jest skierowany do osób bezrobotnych, zarejestrowanych w Urzędzie Pracy i zakwalifikowanych do III profilu pomocy (najbardziej oddalonych od rynku pracy), korzystających jednocześnie ze wsparcia Ośrodka. Program ma na celu przygotowanie długotrwale bezrobotnego klienta do powrotu do uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

W ramach Programu realizowane były zajęcia grupowe o charakterze warsztatowym oraz indywidualne poradnictwo z zakresu reintegracji społecznej, w łącznym wymiarze 10 godzin tygodniowo dla każdego uczestnika. Ogółem zrealizowano 144 godziny zajęć grupowych oraz 132 godziny poradnictwa indywidualnego.

Uczestnicy Programu wykonywali prace społecznie użyteczne w wymiarze nie więcej niż 10 godzin tygodniowo (40 godz. miesięcznie). Prace realizowane były na potrzeby Biblioteki Publicznej, na stanowisku pracownik gospodarczy, za którą uczestnicy otrzymywali świadczenie z Ośrodka w wysokości 8,10 zł za godzinę, w tym 4,86 zł refundacja Urzędu Pracy, 3,24 zł z budżetu m.st. Warszawy. We wspomnianym okresie zrealizowano łącznie 1201 godzin uczestnictwa w Pracach Społecznie Użytecznych.

W okresie od marca do czerwca w Programie Aktywizacja i Integracja uczestniczyło 9 klientów Ośrodka, z czego 8 osób ukończyło realizację. W związku z realizacją Programu PAI w 2016 r. 1 osoba podjęła pracę.

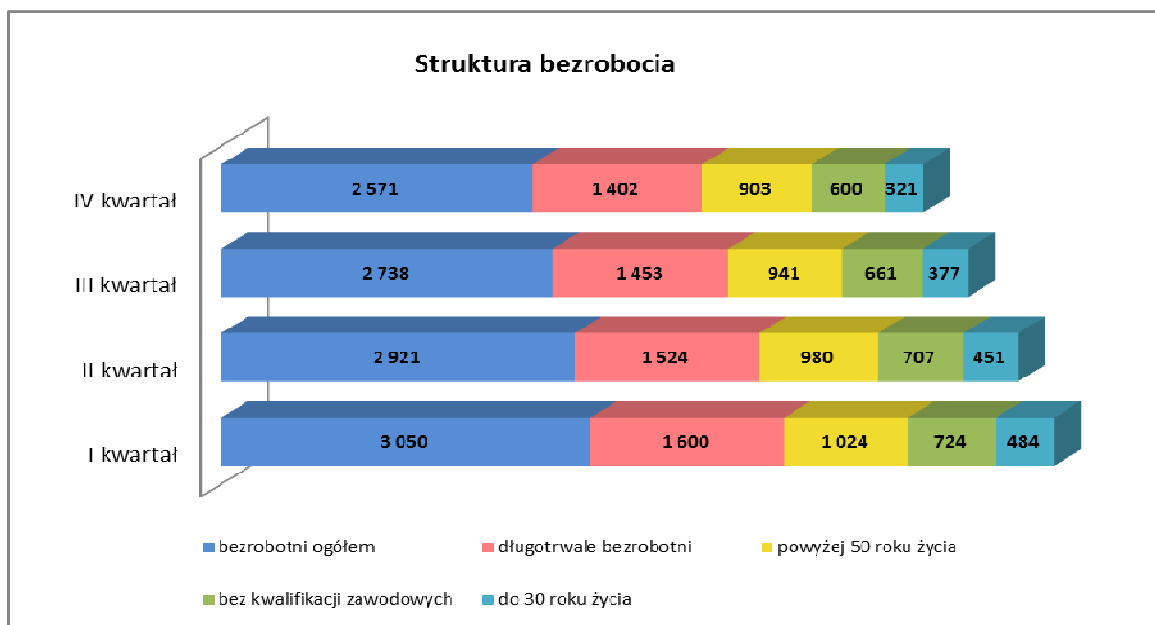
2.3. struktura bezrobocia

W 2016 roku średnia stopa bezrobocia w Dzielnicy Targówek wynosiła 4,21%. Bezrobotni bez prawa do zasiłku stanowili 85,32% ogółu zarejestrowanych w Urzędzie Pracy. Natomiast 14,68% bezrobotnych otrzymywało zasiłek dla bezrobotnych.

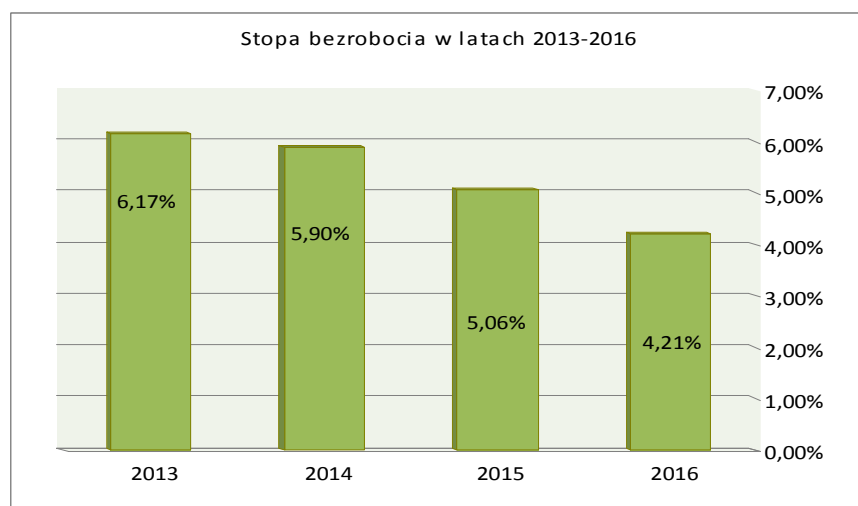
Struktura bezrobocia w Dzielnicy Targówek w 2016 r.

	I kw	II kw	III kw	IV kw
stopa bezrobocia	4,53%	4,36%	4,10%	3,85%
bezrobotni ogółem	3050	2921	2738	2571
w tym kobiet	1438	1419	1337	1254
osoby z prawem do zasiłku	411	442	396	402
w tym kobiet	253	260	251	253
% osób z prawem do zasiłku	13,48%	15,13%	14,46%	15,64%
wybrane kategorie bezrobotnych				
do 30 roku życia	484	451	377	321
w tym kobiet	282	271	235	199
długotrwale bezrobotni (pow.12mies.)	1600	1524	1453	1402
w tym kobiet	712	705	675	644
powyżej 50 roku życia	1024	980	941	903
w tym kobiet	375	363	339	325
bez kwalifikacji zawodowych	724	707	661	600
w tym kobiet	368	380	361	331
bez doświadczenia zawodowego	441	408	362	318
w tym kobiet	213	204	179	163
niepełnosprawni	203	184	176	159
w tym kobiet	90	81	75	66
wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej	595	260	374	213
wykształcenie				
wyższe	724	674	614	606
policealne i średnie zawodowe	750	704	684	627
średnie ogólne	318	309	286	267
zasadnicze zawodowe	572	532	485	445
gimnazjalne i poniżej	686	702	669	626

Opracowanie –Marek Klunejko- Kierownik Zespołu Aktywności Zawodowej i Społecznej, na podstawie sprawozdań o rynku pracy

Liczba osób do 30 roku życia w odniesieniu do ogólnej liczby bezrobotnych zmalała z 15,86% w I kwartale do 12,48% w IV kwartale. Natomiast liczba osób długotrwale bezrobotnych wzrosła z 52,46% w I kwartale do 54,53% w IV kwartale. Wśród osób bezrobotnych najliczniejszą grupą były również osoby po 50 roku życia i w IV kwartale 2016 r. stanowiły 35,12%. Kolejna grupa to osoby bez kwalifikacji zawodowych – 23,34%.

Stopa bezrobocia w Dzielnicy Targówek w latach 2013-2016 wykazuje tendencję spadkową. W 2016 r. obniżyła się w stosunku do roku 2015 o 0,85% i ukształtowała się na poziomie 4,21%

3. Pomoc osobom bezdomnym

Na terenie Dzielnicy Targówek działają 3 placówki dające czasowe zakwaterowanie osobom bezdomnym. Są to: Schronisko Specjalistyczne dla Osób Bezdomnych z Niepełnosprawnością Ruchową przy ul. Lnianej 1 (schronisko to ma podpisaną umowę z m.st. Warszawa), Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Knyszyńskiej 1 oraz Dom Św. Józefa przy ul. Poborzańskiej 33, prowadzony przez Siostry Misjonarki Miłości (placówka przeznaczona jest dla bezdomnych mężczyzn, wymagających opieki medycznej, schronienie jest pomocą tymczasową - udzielaną na czas rekonwalescencji).

W placówce codziennie wydawane są obiady dla osób bezdomnych, a także suchy prowiant, można również skorzystać z łaźni (także kobiety w wyznaczony dzień - czwartki), wydawana jest czysta odzież.

Znaczna grupa osób bezdomnych przebywa na terenie ogródków działkowych. Największe skupiska osób bezdomnych występują na terenie ogródków działkowych: „Kolonja Dotrzyma” przy ul. Swojskiej, ROD „Gaj” i „Raj” przy ul. Janowieckiej, ogródków działkowych wzdłuż ulicy Bystrej oraz przy ul. Leninowskiej, Pratułińskiej, na terenie dawnych ogródków działkowych przy ul. Bardowskiego, ogródków działkowych przy ul. Odrowąża, przy ul. Malborskiej oraz na terenie Parku Bródnowskiego.

Osoby bezdomne zajmują również pustostany, które znajdują się na terenie całej Dzielnicy Targówek oraz opuszczone hale magazynowe, np. na tyłach ul. Radzywińskiej 116, w sąsiedztwie budowy nowego sklepu Lidl, przebywają też na klatkach schodowych w budynkach mieszkalnych (bloki) przy ul. Chodeckiej 3, 6 lub 8 (zamiennie). Są także osoby prowadzące włóczęgowski tryb życia, które stale przemieszczają się w obrębie Dzielnicy, nocują w przygodnych miejscach np. w piwnicach. Miejsca, w których przebywają osoby bezdomne są na bieżąco monitorowane przez pracowników socjalnych.

W 2016 r. z pomocy w formie świadczeń pieniężnych (zasilek stały, okresowy, celowy, opłacenia posiłków w barach, paczek żywnościowych) oraz wydania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, skorzystały łącznie 202 osoby bezdomne.

Celem realizacji świadczeń dla osób bezdomnych, pracownicy socjalni przeprowadzali wywiady środowiskowe i kompletowali dokumentację dotyczącą osoby bezdomnej i kierowali do właściwych, ze względu na miejsce zameldowania osoby bezdomnej, ośrodków pomocy społecznej na terenie całego kraju.

Poza pomocą materialną osoby bezdomne skorzystały z porad o charakterze informacyjnym oraz z porad specjalistów m.in. psychologa, pedagoga, prawnika. Wzorem lat ubiegłych kontynuowana była współpraca z funkcjonariuszami Policji i Straży Miejskiej, a także z placówkami dla bezdomnych działającymi na terenie Targówka.

Mimo szeregu działań podejmowanych na rzecz osób bezdomnych zjawisko to nie maleje i utrzymuje się na poziomie podobnym do lat ubiegłych.

4. Pomoc udzielona cudzoziemcom

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
- w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany,

- mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pomoc w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego udzielana cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej finansowana jest ze środków na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W 2016 r. z różnych form pomocy skorzystało 26 rodzin oraz 5 osób prowadzących jednoosobowe gospodarstwo domowe.

Status prawny	Kraj pochodzenia
zezwolenie na osiedlenie się	Rosja – 1 osoba Iran -1 osoba Ukraina – 3 rodziny
zezwolenia na pobyt stały	Ukraina – 2 rodziny Rosja – 3 rodziny Kongo/Chiny – 1 rodzina
statusu uchodźcy	Rosja/Czeczenia 3 rodziny Afganistan – 2 osoby Afganistan – 1 rodzina
pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany	Rosja- 1 rodzina Gruzja – 1 rodzina Ukraina – 1 rodzina Gruzja – 1 osoba
ochrona uzupełniająca	Rosja/Czeczenia - 3 rodziny Rosja – 5 rodzin
prawo pobytu obywatela Unii Europejskiej	Litwa - 1 rodzina
Ofiara handlu ludźmi	Ukraina -1 rodzina

Rodziny cudzoziemców korzystające z pomocy w większości utrzymują się z pracy dorywczej i zasiłków z pomocy społecznej. Problemem w znalezieniu pracy jest często bariera językowa oraz kulturowa. Większość klientów – cudzoziemców rozumie język polski i posługuje się nim w podstawowym zakresie.

5. Wsparcie dla osób starszych i niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne, starsze, długotrwale chore to grupa osób, u których istotne obniżenie sprawności funkcjonowania organizmu ogranicza lub wręcz uniemożliwia sprawne funkcjonowanie w społeczeństwie.

5.1. usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Pomoc w formie usług opiekuńczych przeznaczona jest dla tych mieszkańców Dzielnicy Targówek, którzy z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawieni.

Usługi opiekuńcze to świadczenie niepieniężne z pomocy społecznej, obejmujące pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych. Wymiar i zakres usług opiekuńczych uzależniony jest od stanu zdrowia osoby wymagającej pomocy, jej sytuacji rodzinnej i materialnej, sprawności psychofizycznej, jak również możliwości wsparcia i udzielenia pomocy ze strony rodziny i środowiska. W ramach usług opiekuńczych świadczone były usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz w zakresie rehabilitacji fizycznej.

Usługi opiekuńcze przyznawane są na podstawie art. 50 ustawy o pomocy społecznej. Zasady przyznawania pomocy w formie usług opiekuńczych, reguluje Uchwała Nr XXXVII/843/2004 Rady m.st. Warszawy z dnia 16 września 2004 roku (z późn. zm.).

Podstawą świadczenia wszystkich rodzajów usług były decyzje administracyjne określające: rodzaj, zakres usług, wymiar dzienny świadczonych usług, okres przez który mają być świadczone, wysokość oraz tryb pobierania odpłatności.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych świadczone były przez firmę wyłonioną w drodze przetargu nieograniczonego tj. Agencję Służby Społecznej Kościelak sp.j. Koszt jednej godziny usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych wynosił od stycznia do marca 10,40 zł, od kwietnia do grudnia 11,00 zł.

Usługi w zakresie rehabilitacji świadczone były przez Fundację „Zdrowie”. Koszt jednej godziny usługi rehabilitacyjnej wynosił 35 zł.

RODZAJ USŁUG	Liczba osób	Liczba godzin	Kwota usług (w zł)
usługi opiekuńcze	246	52 706	571 404,64
specjalistyczne usługi opiekuńcze	84	14 019	152 532,00
specjalistyczne w zakresie rehabilitacji fizycznej	32	796	27 860,00
usługi - ogółem	362	67 521	751 796,64

Podstawowy zakres usług opiekuńczych obejmował w szczególności:

- pomoc w zrobieniu zakupów, utrzymanie na bieżąco porządku i czystości w mieszkaniu, przygotowanie i podanie posiłku lub dostarczenie z baru, utrzymanie kontaktu z lekarzem oraz realizacja recept, towarzyszenie podczas spacerów, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznawane są osobom leżącym oraz wymagającym opieki specjalistycznej. Świadczone były głównie u osób: w stanie terminalnym, ze schorzeniami nowotworowymi, gościem przewlekle postępującym, chorobą Parkinsona, Alzheimera, dotkniętych trwałym inwalidztwem po wypadkach.

Decyzje przyznające usługi mają w swoim zakresie pielęgnację przeciwoleżynową, pomoc w załatwieniu potrzeb fizjologicznych, karmienie, karmienie przez sondę, mycie i kąpiel osoby leżącej, zmianę pampersów, pielęgnację przetok oraz inne czynności w zależności od sytuacji.

Usługi w zakresie rehabilitacji fizycznej świadczone były m.in. w zakresie: kinezyterapii indywidualnej i usprawniania poprzez: ćwiczenia oddechowe, ćwiczenia czynne, ćwiczenia bierne, ćwiczenia w odciążeniu, ćwiczenia synergistyczne, ćwiczenia równoważne, ćwiczenia redresyjne, pionizację i naukę chodzenia, niezbędny masaż, naukę używania sprzętu ortopedycznego i korzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego oraz pomocniczego.

Działania wspierających poprzez: poradnictwo dla osób korzystających ze świadczeń oraz dla osób z najbliższego otoczenia klienta w postępowaniu z pacjentem, doradztwo w zakresie dostosowania mieszkania dla potrzeb osoby niepełnosprawnej, a także innych działań, w zależności od rodzaju schorzenia, stopnia sprawności i potrzeb klienta.

Realizacja usług, ze strony Ośrodka, na bieżąco była kontrolowana przez koordynatorów oraz pracowników socjalnych. Wszelkie sporne i konfliktowe sprawy wyjaśniane były na bieżąco w środowisku osoby zainteresowanej.

5.2. usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane były w ramach zadań zleconych finansowanych ze środków Wojewody. Usługi realizowane były przez wyłonione w drodze przetargu - Bródnowskie Stowarzyszenie Przyjaciół i Rodzin Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „POMOST”. Koszt jednej godziny usług od stycznia do marca wynosił 18,30 zł, od kwietnia do grudnia 18,50 zł.

Zasady przyznawania pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, reguluje rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. 189 z 2005 r. poz. 1598 z późn. zm.).

Specjalistyczne usługi świadczone były na podstawie decyzji administracyjnych wydawanych po przeprowadzeniu przez pracownika socjalnego rodzinnych wywiadów środowiskowych. W decyzji określono: miejsce i okres świadczenia usług, zakres świadczonej pomocy, czas wykonywania usług, wysokość i termin wnoszenia odpłatności oraz liczbę przyznanych godzin usług w miesiącu.

W roku 2016 r. usługami specjalistycznymi objętych było 78 osób, w tym: 49 osób z zaburzeniami psychicznymi, 17 osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz 12 osób z autyzmem. Zrealizowano 11 237 godzin usług na kwotę 207 876,10 zł.

Usługi specjalistyczne świadczone były, między innymi w zakresie: uczenia i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia poprzez kształtowanie umiejętności w zaspakajaniu podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, prowadzenia treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych, radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, poradnictwa specjalistycznego, interwencji kryzysowej, wsparcia psychologicznego, rozmów terapeutycznych, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, pomocy w gospodarowaniu własnym budżetem, wspierania procesu leczenia, a w szczególności motywowania do kontynuowania leczenia i przyjmowania leków, rehabilitacji fizycznej, współpracy ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno – terapeutycznego zmierzającego do wielostronnej aktywizacji podopiecznego, zapewnienia dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno – wychowawczych.

Stałe wsparcie terapeuty w środowisku zamieszkania daje możliwość efektywnego wspierania i lepszego funkcjonowania poprzez budowanie systemu wsparcia społecznego dla osób chorujących. W przypadku pracy z dzieckiem niepełnosprawnym intelektualnie oraz z dzieckiem autystycznym terapeuta realizuje zlecony przez lekarza program rewalidacyjny.

Nadzór nad realizacją usług specjalistycznych z ramienia Ośrodka sprawował pracownik socjalny, który kontrolował jakość świadczonych usług. Zaistniałe nieprawidłowości na bieżąco były omawiane i korygowane.

5.3. Dom Dziennego Pobytu

Dom Dziennego Pobytu jako placówka wsparcia dla osób starszych, funkcjonujący w strukturze OPS został utworzony uchwałą Nr XLI/546/98 Rady Gminy Targówek z dnia 15 czerwca 1998 r. Dom dysponuje 30 miejscami. Uczestnicy Domu od poniedziałku do piątku w godz. 8 – 16 korzystają ze wszystkich form wsparcia oferowanych przez placówkę.

Plan zajęć realizowany w Domu ustalany jest przez uczestników wraz z pracownikami Domu. Uczestnicy mają zapewniony, w porze obiadowej, gorący posiłek.

Dla uczestników organizowane są między innymi następujące zajęcia: codzienny przegląd prasy dostarczanej przez jednego uczestnika w formie wolontariatu, wspólne oglądanie wybranych programów telewizyjnych oraz filmów, spacerów krajoznawcze po okolicy, cykliczne spotkania tematyczne w Bibliotece Publicznej w Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy, stały kontakt z DK „Świt” – koncerty, wystawy, filmy, cykliczne koncerty w Urzędzie Dzielnicy Targówek, imprezy okolicznościowe – imieniny, Święta Wielkanocne i Bożego Narodzenia, Dzień Seniora, Mikołajki, Święto Niepodległości, w okresie letnim częste korzystanie ze skweru ze świerkami przed oknami placówki, nordic – walking w Parku Bródnowskim i okolicy, rozmowy przy kawie i herbacie, zajęcia sportowo – rekreacyjne (gimnastyka z kijkami na siedząco, korzystanie z urządzeń do gimnastyki, codzienna gimnastyka rekreacyjna), współpraca z Fundacją „Hej, Koniku” – udział Uczestników w projekcie realizowanym przez Fundację pn. „Weekendowa Akademia Seniora”.

Popularnością wśród Uczestników cieszą się zajęcia cykliczne: biblioterapia, zajęcia plastyczne, rysunek, malarstwo, rękodzieło, układanie puzzli, wspólne śpiewanie. W dalszym ciągu prowadzona jest kronika Domu.

W 2016 r. z zajęć organizowanych w Domu korzystało 41 osób. Uczestnicy to osoby o bardzo zróżnicowanej sprawności fizycznej i psychicznej oraz różnorodnej aktywności.

Od grudnia 2016 r. w ramach integracji międzypokoleniowej w Domu Dziennego Pobytu odbywają się spotkania z przedszkolakami z 3 placówek mieszczących się na Targówku: Przedszkole nr 18, mieszczące się przy ul. Bolivara 6, Przedszkole nr 113 „W Tęczowym Kręgu” mieszczące się przy ul. Krasiczyńskiej 4 oraz Przedszkole nr 120, mieszczące się przy ul. W. Tokarza 2. Dzieci przedstawiały jasełka bożonarodzeniowe, słuchały bajek czytanych przez Seniorów oraz uczyły się technik robienia bombek i choinek. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyła się praca przy wspólnym robieniu przedwojennego wzoru bombki „język”. Planowane są dalsze wspólne spotkania.

5.4. kierowanie do ośrodków wsparcia oraz domów pomocy społecznej

W przypadku braku możliwości zapewnienia opieki w miejscu zamieszkania przez rodzinę, osoby wymagające stałej, całodobowej opieki kierowane są do domów pomocy społecznej. Domy pomocy społecznej zapewniają całodobową opiekę oraz zaspokajają niezbędne potrzeby bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu.

W 2016 r. skompletowano 53 wnioski o umieszczenie w domach pomocy społecznej, w tym: w 3 sytuacjach skompletowano dokumentację i przekazano do innych ośrodków. Przeprowadzono 70 wywiadów środowiskowych dla innych ośrodków pod kątem odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej oraz 20 wywiadów środowiskowych pod kątem odpłatności dla klientów kierowanych z Dzielnicy Targówek.

W 2016 r. w domach pomocy społecznej umieszczonych zostało 21 osób.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi korzystały z usług w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, świadczonych w Środowiskowym Domu „Na Targówku”. Dom jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu. Skierowanie na pobyt w Środowiskowym Domu Samopomocy wydawane jest w formie decyzji administracyjnej, po uprzednim przeprowadzeniu przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W 2016 r. skierowanych zostało 77 osób, które uczestniczyły w zajęciach dostosowanych do stanu zdrowia, sprawności psychofizycznej i szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, prowadzonych przez terapeutów.

5.5. poradnictwo, konsultacje

Specjaliści (pedagog, psycholog) oraz koordynator ds. Osób Starszych i Niepełnosprawnych udzielali osobom niepełnosprawnym i osobom starszym poradnictwa w zakresie prawnym, socjalnym, rehabilitacyjnym.

Pomocy w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych udzielono w szczególności w zakresie: możliwości uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności dla osób dorosłych i dzieci, wypełnienia wniosków do ZUS (emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinne, renty w drodze wyjątku, ustalenie kapitału początkowego) i do Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Sądów, przygotowania odwołań od orzeczeń lekarza orzecznika oraz decyzji emerytalnych i rentowych ZUS, przygotowanie odwołań do sądu w sprawie odmowy przyznania emerytury, uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego, uzyskania dofinansowania do dostosowania mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych, uzyskania dofinansowania do zakupu różnego rodzaju sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego (łóżko ortopedyczne, wózek inwalidzki, protezy, pomocy w wypożyczeniu wózka inwalidzkiego, udzielenia informacji na temat uzyskania prawa do mieszkania dla osoby niepełnosprawnej, udzielenia informacji na temat umieszczenia w domu pomocy społecznej, skierowania do środowiskowego domu samopomocy, uzyskania możliwości pobytu w domu dziennego pobytu, możliwości skorzystania z turnusu rehabilitacyjnego.

W 2016 roku udzielono 93 porad, z których skorzystało 50 osób. W zakresie poradnictwa w sprawach ZUS udzielono 43 konsultacje, poradnictwa w zakresie niepełnosprawności – 50 porad. 34 osoby zwróciły się z prośbą o pomoc w uzyskaniu uprawnień do świadczeń ZUS (wnioski o emeryturę, świadczenie przedemerytalne, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rentę socjalną, rentę w drodze wyjątku, ustalenie kapitału początkowego, odwołanie od decyzji ZUS, sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, ustalanie miejsc przechowywania dokumentacji osobowo – płacowej i pozyskanie jej), dla 22 osób skompletowano dokumentację niezbędną do ubiegania się o świadczenie ZUS, pozostałe wnioski są w trakcie załatwiania.

6. Działania na rzecz społeczności lokalnej

Organizowanie społeczności lokalnej jest metodą pracy socjalnej opierającą się na wdrażaniu aktywizujących form pracy w środowisku lokalnym. Jest to proces długofalowy, ukierunkowany na wzmacnianie mieszkańców, tworzenie sieci współpracy lokalnych struktur. Proces ten uruchamiany jest przez organizatora społeczności lokalnej, który następnie wspiera go, aż do momentu powstania odpowiednich struktur, które przejmą jego funkcję i zapewnią samostanowienie tej społeczności w myśl zasady od pomocy – do samopomocy.

6.1. Program „Organizowania Społeczności Lokalnej”.

W 2016 r. kontynuowane były, rozpoczęte w latach ubiegłych działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnej tj. mieszkańców zamieszkujących w budynkach znajdujących się u zbiegu ulic Św. Wincentego, Żuromińskiej i Bolívara.

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy wraz z partnerami tj. Środowiskowym Domem Samopomocy „Na Targówku”, Strażą Miejską, Przedszkolem nr 18, Stowarzyszeniem POMOST, wolontariuszami z Gimnazjum nr 143 oraz z grupą mieszkańców z budynków u zbiegu ulic Św. Wincentego, Żuromińskiej i Bolívara o nazwie „Zjednoczone Pokolenia” zorganizował przedsięwzięte spotkania w ramach realizowanego programu „Organizowania Społeczności Lokalnej”. Intencją organizatorów spotkań „Podwórkowa Pisanka” oraz „Podwórkowa Gwiazdka” było wsparcie realizacji działań w sposób organizacyjny i rzeczowy w celu stworzenia warunków do rozwoju wspólnot lokalnych oraz zachęcanie mieszkańców do włączania się w działania poprzez inicjowanie oddolnych inicjatyw na rzecz swojego otoczenia.

W okresie styczeń - grudzień odbyły się spotkania obywatelskie z przedstawicielami mieszkańców zamieszkujących w budynkach znajdujących się u zbiegu w/w ulic. Podczas spotkań wymieniane były informacje, planowane i przygotowywane lokalne działania. W wyniku tych spotkań przy wsparciu przedstawicieli lokalnych podmiotów działających w ramach zainicjowanego „Partnerstwa na Targówku” zrealizowane zostały wspólnie z mieszkańcami następujące przedsięwzięcia:

- **Podwórkowa Pisanka**

W dniach 4 i 12 marca 2016 r. odbyły się po raz trzeci bezpłatne warsztaty sąsiedzkie z okazji zbliżających się Świąt Wielkanocnych. Podczas spotkań panowała sympatyczna atmosfera, która niewątpliwie pozwoliła uczestnikom poczuć nastrój nadchodzących świąt. Przygotowane przez mieszkańców dla sąsiadów animacje i atrakcje cieszyły się ogromnym zainteresowaniem wśród odwiedzających gości, wśród których uczestniczyli głównie najmłodszy mieszkańcy dzielnicy z rodzicami. W czasie „wielkanocnego rękodzieła” tworzone były ozdoby świąteczne w tym m.in. zdobione były pisanki metodą decoupage, robione były palmy wielkanocne oraz świąteczne stroiki. Ponadto wysiewany był owies na wielkanocny stół oraz przygotowywane były kartki, do zrobienia których wykorzystane zostały stare zapisane karty zebrane w ramach zbiórki przeprowadzonej na osiedlu. Dużym zainteresowaniem najmłodszych cieszyło się malowanie twarzy oraz wspólne puszczenie ogromnych baniek mydlanych na podwórku. Co bardzo cieszy również to przedsięwzięcie mieszkańców współpracujących z Zespołem OSL wsparli pracownicy Czytelni Naukowej nr 1, OPS oraz funkcjonariusze Straży Miejskiej, którzy wchodzi w skład „Partnerstwa na Targówku”, zainicjowanego przez OPS.

- **Podwórkowa Gwiazdka**

3 grudnia 2016 r. świętowaliśmy ten dzień w swoim sąsiedztwie, aby budować ciepłe relacje sąsiedzkie i dzielić się Gwiazdką z sąsiadami. Przedświąteczne spotkanie odbyło się w specjalnie przygotowanych pomieszczeniach Środowiskowego Domu Samopomocy „Na Targówku” przy ul. Św. Wincentego 85. Podczas spotkania uczestnicy przygotowali kilka dekoracji świątecznych. Tym razem były to kartki świąteczne, papierowe ozdoby na choinkę, własnoręcznie ozdabiane bombki.

- **Podwórkowa Choinka**

W dniach 8-9 grudnia 2016 roku w budynku OPS Program „Chatka Puchatka” przy ul. Węgrowskiej 1/3 oraz na placu przed budynkiem odbyła się Podwórkowa Choinka. W dniu 8 grudnia miały miejsce warsztaty z wykonywania ozdób świątecznych (bombki, łańcuchy itp.). Powstałe podczas warsztatów ozdoby świąteczne zostały wykorzystane w dniu 9 grudnia przy ubieraniu choinek, które przez kilka kolejnych dni cieszyły oczy okolicznych mieszkańców. Podczas imprezy zorganizowano świąteczny poczęstunek (furorę zrobiła herbata zimowa), wspólne kolędowanie, dzielenie się opłatkiem. Był także Św. Mikołaj, który rozdał drobne upominki dla wszystkich dzieci.

- **Spotkania przedszkolaków z seniorami**

W ramach integracji międzypokoleniowej w Domu Dziennego Pobytu przy ul. Św. Wincentego 85 odbywały się spotkania z przedszkolakami z 3 placówek mieszczących się na Targówku: Przedszkole nr 18, mieszczące się przy ul. Bolívara 6, Przedszkole nr 113 „W Tęczowym Kręgu” mieszczące się przy ul. Krasiczyńskiej 4 oraz Przedszkole nr 120, mieszczące się przy ul. W. Tokarza 2. W okresie świątecznym, dzieci przedstawiały jasełka bożonarodzeniowe, słuchały bajek czytanych przez Seniorów oraz uczyły się technik robienia bombek i choinek. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyła się praca przy wspólnym robieniu przedwojennego wzoru bombki „język”.

- **Piknik sąsiedzki – „Podwórko Rembielińska”**

Dnia 14 czerwca 2016 r. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy uczestniczył w Integracyjnym Pikniku Sąsiedzkim, na który mieszkańców zaprosił Burmistrz Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy Pan Sławomir Antonik. Piknik zorganizowany został na podwórku w obrębie ulic: Rembielińskiej 15/17/19, Krakusa 2 i Bazyliańskiej 18.

W Pikniku wzięli również udział pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej prezentując mieszkańcom szeroką ofertę działalności. Koordynatorzy wolontariatu zaprezentowali możliwość włączenia się w pomoc osobom wymagającym wsparcia: seniorom, osobom niepełnosprawnym i innym potrzebującym. Seniorzy chętnie przyjmowali zaproszenia do uczestnictwa w grupie samopomocy działającej przy OPS w ramach Domu Dziennego Pobytu przy ul. Św. Wincentego 85. Z zainteresowaniem oglądano również rękodzieła wykonane przez osoby korzystające już z oferty placówki. Mieszkańcy zostali także zapoznani z działaniami Zespołu Aktywizacji Zawodowej i Społecznej, działającego w strukturze Ośrodka, który przedstawił propozycje kontaktu z doradcą zawodowym, psychologiem oraz pomoc w tworzeniu dokumentów niezbędnych do starania się o zatrudnienie. Do urozmaicenia atrakcji dla dzieci włączyli się pracownicy Działu Wsparcia Rodziny oraz dzieci uczestniczące w programie „Świetlik”. Malowanie twarzy, konkursy i zabawy ruchowe, rysowanie, gry edukacyjne to tylko niektóre proponowane zajęcia tego dnia dla dzieci.

- **Piknik Integracyjny**

W dniu 4 września 2016 r. odbył się siódmy Piknik Integracyjny organizowany przez Filię nr 2 Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy wraz z Bursą Kofoeda. Partnerem przedsięwzięcia był PGR Bródno. Honorowy Patronat objął Przewodniczący Rady Dzielnicy wraz z Burmistrzem Dzielnicy Targówek.

Piknik cieszył się dużym zainteresowaniem, zwłaszcza mieszkańców Targówka Fabrycznego. Głównymi odbiorcami organizowanej imprezy były dzieci, których obecność była bardzo liczna. Dla nich między innymi przygotowano wiele atrakcji: gry i zabawy z nagrodami, pokaz krav magi czy też malowanie twarzy. Ponadto dla wszystkich uczestników przygotowano poczęstunek. Tradycją pikniku stał się także udział służb mundurowych: Policji i Straży Miejskiej. Swoje stanowiska na Pikniku miał również Środowiskowy Dom Samopomocy na Targówku.

Piknik Integracyjny na trwałe wpisał się do kalendarza corocznych imprez organizowanych na terenie Dzielnicy Targówek.

6.2. Lokalny System Wsparcia

Od sierpnia 2015 r. do grudnia 2017 r. na terenie Targówka Mieszkaniowego realizowany jest projekt "Lokalny System Wsparcia na Targówku Mieszkaniowym". Projekt dofinansowany jest ze środków m.st. Warszawy.

Projekt realizuje konsorcjum sześciu organizacji pozarządowych i parafii działającej na terenie Dzielnicy Targówek: Stowarzyszenie dla Rodzin, Fundacja „Cały Świat w Twojej Dłoni”, Rzymsko-Katolicka Parafia Św. Marka Ewangelisty, Zarząd Mazowieckiego Oddziału Wojewódzkiego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, O.T.TRAD Szansa oraz Fundacja AVE.

Działania LSW obejmują obszar Targówka i realizowane są na rzecz jego mieszkańców, zagrożonych wykluczeniem społecznym – dzieci, młodzieży oraz ich rodziców lub opiekunów prawnych wymagających wsparcia w pełnieniu swoich ról.

Mieszkańcy Targówka - podopieczni Ośrodka w ramach działań realizowanych w zakresie LSW, uczestniczą między innymi w programach:

- LSW dobry start, wspólna przyszłość - skierowany na aktywizację zawodową osób bezrobotnych oraz poprawienie funkcjonowania rodzin osób bezrobotnych z dziećmi 7-18 lat,
- My Targówek-fabryka nowych możliwości- skierowany do rodzin z dziećmi 1-6 lat mający na celu budowanie lokalnego systemu wsparcia,
- Wsparcie w starcie - skierowany do młodzieży 16-26 lat zagrożonej wykluczeniem społecznym, która w ramach projektu może nabyć nowych umiejętności społecznych jak i zawodowych,
- Ta Szansa dla Rodzin- zajęcia integracyjne dla rodzin z dziećmi 0-6 lat,
- My Sąsiedzi - zajęcia integracyjne dla rodzin, osób niepełnosprawnych, seniorów i cudzoziemców. Uczestnicy korzystali również z innych oferowanych przez LSW zajęć, m.in. korepetycji, animacji podwórkowych, warsztatów „Multi - kulti”, weekendowych wycieczek.

6.3. *Wsparcie dla zadłużonych*

9 września 2014 r. Zarząd Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy podjął Uchwałę nr 3189/2014 w sprawie przyjęcia „Dzielnicowego programu odpracowywania zaległości czynszowych”, którego celem jest umożliwienie dłużnikom-najemcom lokali komunalnych, będącym w trudnej sytuacji materialnej lub życiowej, spłaty zadłużenia w formie świadczenia niepieniężnego, a tym samym zapobieganie eksmisjom, bezdomności i wykluczeniu społecznemu.

W sytuacji zdiagnozowania zagrożenia eksmisją z powodu zadłużenia w opłatach za czynsz, pracownicy socjalni podejmowali różnego rodzaju działania motywacyjne i interwencyjne wobec podopiecznych. Przede wszystkim informowali zainteresowanych o możliwości zgłoszenia się do Zakładu Gospodarowania Nieruchomościami, w celu ustalenia zasad i sposobu odpracowania zaległości czynszowych.

Pracownicy informowali ponadto, że w przypadku mieszkań komunalnych lokator, który nie jest w stanie regulować opłat, może wystąpić pisemnie do dzielnicy o obniżenie stawki czynszu w zależności od wysokości dochodów w gospodarstwie domowym. Lokator może starać się również o dodatek mieszkaniowy, jeżeli pozwala na to metraż lokalu, określony w odrębnych przepisach.

Pracownicy socjalni w pracy z osobami, które posiadają zadłużenia za użytkowanie lokali, podkreślają przede wszystkim aspekt psychologiczny, dotyczący wyjścia z zadłużenia. Osobom tym przedstawiane są korzyści z odpracowania zaległości, co w efekcie skutkuje zwiększeniem poczucia sprawczości i rozszerzeniem możliwości zarządzania nierzadko skromnym budżetem domowym. Osoby, z którymi prowadzone są rozmowy, czasem nie widzą szans na wyjście z trudnej sytuacji, w jakiej się znalazły. Dług ciążyący na lokalu najczęściej nie jest jedynym, jaki na nich spoczywa. Przedstawienie możliwości, jakie stwarza „Dzielnicowy program odpracowywania zaległości czynszowych” zachęca do zajęcia się całością trudnej sytuacji życiowej, pokazuje, że małymi krokami można dużo zdziałać.

Kłopotliwa staje się sytuacja, kiedy mieszkaniec ma dług większy niż 20 000 zł i nie może skorzystać z programu bądź jest osobą, która z racji stanu zdrowia nie ma możliwości odpracowania długu. Takie osoby kierowane są do utworzonego w ramach pomocy dla zadłużonych Biura Porad Obywatelskich. Siedziba BPO mieści się w Bibliotece Publicznej w Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy przy ul. Kuflewskiej 6. Porady udzielane były w każdy czwartek w godz. od 10.00 do 14.00.

W 2016 r. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy kontynuował podpisaną w 2014 r. umowę partnerską ze Stowarzyszeniem Centrum Informacji Społecznej CIS na realizację projektu „Wsparcie dla zadłużonych” w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

W 2016 r. udzielono 578 porad. Wiele osób kierowanych było do punktu przez pracowników socjalnych. Z porad skorzystały głównie kobiety (63%) w wieku 26-40 lat oraz 61-75 lat.

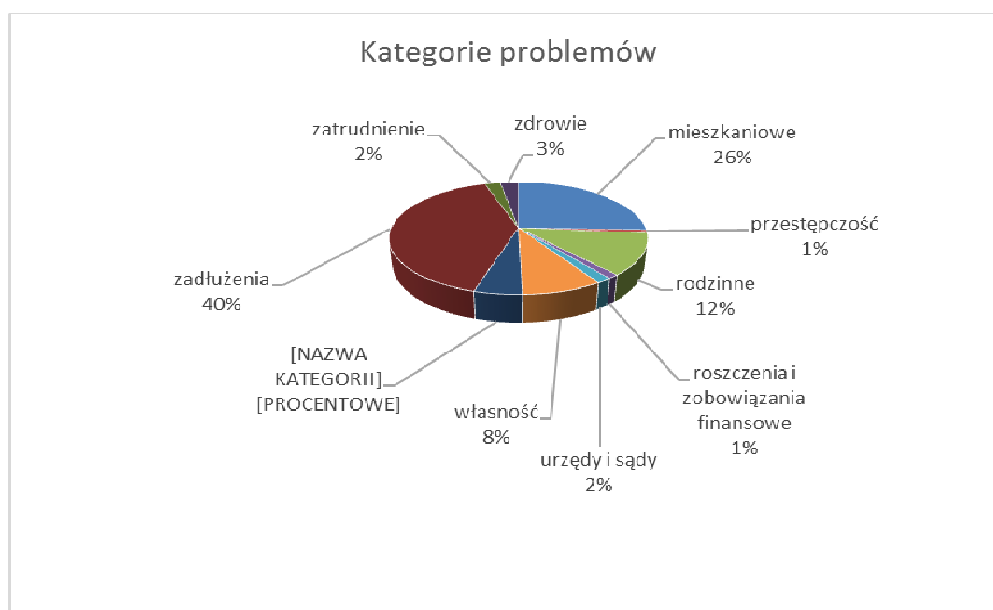
Mieszkańcy Targówka najczęściej poszukiwali pomocy w sprawach zadłużeń - 40%. Problem zadłużeń był problemem dominującym wśród wszystkich mieszkańców Warszawy, którzy korzystają ze wsparcia BPO.

Kolejne pod względem liczby, zgłaszane były problemy mieszkaniowe - 26%, w których przeważały kwestie związane z utratą mieszkania (wypowiedzenia tytułów prawnych, eksmisje).

W kategorii problemów rodzinnych (12%) zgłaszano głównie sprawy dotyczące władzy rodzicielskiej, kontaktów z dziećmi, alimentów i rozwiązania małżeństwa poprzez rozwód.

W kategorii własność (8%) dominowały zagadnienia dotyczące uregulowania spraw spadkowych.

Poniższy wykres przedstawia procentowy rozkład zgłaszanych problemów:

Najwięcej spraw zgłaszanych do BPO dotyczyło problemów związanych z różnego rodzaju zadłużeniami.

Dominującym problemem były zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek oraz długów mieszkaniowych. Poruszano kwestie związane przede wszystkim z egzekucją komorniczą (czy i ile może „zabrać” komornik, czyli granice egzekucji komorniczej) oraz zasadności składania nakazów zapłaty, a także analizowano długi pod kątem przedawnienia.

W 2016 roku doradca BPO pracował z sześcioma klientami Punktu na Targówku, nad wnioskami o ogłoszenie upadłości konsumenckiej, z czego 5 wniosków zostało już przez sąd gospodarczy pozytywnie rozpatrzonych. Osoby te są obecnie w trakcie procedury upadłościowej (jedna osoba złożyła wniosek w grudniu). Wśród tych osób jest m.in. 28-letni były student uczelni wojskowej z długiem wobec uczelni w wysokości 67 tys. zł; samotna matka, wychowanka domu dziecka z długami, zaciągniętymi pod wpływem byłego partnera (ojca dziecka) łącznie na kwotę około 36 tys. zł.; a także młoda, niepełnosprawna mężatka z długami około 50 tys. zł utrzymująca się z renty socjalnej.

Żadna z tych osób nie miałaby szans na wyjście z problemu zadłużenia jak poprzez ogłoszenie upadłości konsumenckiej.

Drugą kategorią spraw, najczęściej zgłaszanych do Punktu były problemy mieszkaniowe. Przeważnie dotyczyły one utraty mieszkania, eksmisji i uzyskania lokalu po eksmisji.

6.4. *Zaloguj i Pomagaj – Warszawa dla Seniora*

Ośrodek Pomocy Społecznej przystąpił do pilotażowego projektu m.st. Warszawy na rzecz potrzebujących osób starszych.

W projekcie uruchomiona została platforma internetowa, która była miejscem kontaktu wolontariuszy. Do zadań pracownika Ośrodka należy wprowadzanie na platformę informacji o potrzebujących osobach starszych, ustalanie spotkań i przeprowadzanie ankiet z wolontariuszami. Ośrodek podpisuje porozumienia o współpracy. Od maja 2016 r. na platformie zostało zarejestrowanych, przy wsparciu pracowników socjalnych 32 seniorów i 19 wolontariuszy. Ośrodek podpisał 9 porozumień. Dwa spotkania z Wolontariuszami umówione są na styczeń 2017 r.

6.5. *Projekt „Przystanek Alzheimer”*

W 2016 r. kontynuowany był projekt „Przystanek Alzheimer 2016”. W projekcie brało udział dwóch pracowników Ośrodka. Projekt miał na celu wzmocnić i wykształcić liderów budujących wsparcie środowiskowe dla opiekunów osób chorych na chorobę Alzheimera i inne zespoły otępienne oraz przygotować pod względem merytorycznym liderów kompetentnych do utworzenia i prowadzenia w dzielnicach punktów konsultacyjno – informacyjnych. Projekt realizowany był przez Stowarzyszenie „mali bracia Ubogich”. W punktach znajdują wsparcie osoby, które w jakikolwiek sposób dotyka problem choroby Alzheimera lub innych schorzeń otępiennych. Projekt trwał od lutego 2016 r. do grudnia 2016 r. i zakończył się otrzymaniem certyfikatów potwierdzających udział w projekcie wraz z informacją o zakresie tematycznym szkoleń.

VII. PODSUMOWANIE

Z pomocy Ośrodka w formie świadczeń pieniężnych, rzeczowych oraz pracy socjalnej skorzystały w 2016 r. - 8 002 osoby – wskaźnik interwencji socjalnej stanowił 6,8% (relacja liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy w postaci pracy socjalnej do ogólnej liczby mieszkańców Dzielnicy Targówek).

Wyznaczone cele realizowane i wykonane zostały zgodnie z budżetem zadaniowym przyjętym na 2016 rok. Obejmowały one realizację świadczeń (pieniężnych i niepieniężnych) przysługujących na podstawie ustawy o pomocy społecznej, w szczególności: przyznawanie i wypłacanie zasiłków, zapewnienie dożywiania dzieciom (opłacanie posiłków w szkole) i dorosłym (opłacanie posiłków w barze), zapewnienie pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych, rehabilitacyjnych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz pracy socjalnej, w szczególności w formie:

- zapewnienia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, a także organizowanie i realizowanie projektów socjalnych dostosowanych do potrzeb rodzin,
- pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin niezaradnych wychowawczo, dysfunkcyjnych. Działania realizowane były w programach „Chatka Puchatka” i „Świetlik”,
- prowadzenia monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- realizacji projektów socjalnych skierowanych do osób starszych, niepełnosprawnych oraz rodzin wychowujących niepełnosprawne dzieci,
- działań na rzecz społeczności lokalnej w ramach programu „Organizowania Społeczności Lokalnej”,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwiązywania problemów społecznych,

Od października w Ośrodku został wprowadzony nowy Regulamin wynagradzania pracowników. Regulamin został opracowany przez Biuro Pomocy i Projektów Społecznych Urzędu m.st. Warszawy i obowiązuje we wszystkich ośrodkach pomocy społecznej m.st. Warszawy, które podpisały nową regulację. Istotną zmianą w nowym Regulaminie jest wprowadzenie dodatku motywacyjnego i dodatku projektowego w miejsce dotychczasowej premii, dodatku specjalnego i nagrody. Ujednolicone zostały nazwy wybranych stanowisk i nazwy komórek organizacyjnych. Określona została podległa struktura w przypadku stanowisk kierowniczych (w przypadku działu kierownikowi winno podlegać co najmniej 8 pracowników, a kierownikowi zespołu nie więcej niż 7 pracowników). W związku z tym zmieniona została również struktura organizacyjna Ośrodka.

Przesłanką do wprowadzenia nowych regulacji była przede wszystkim standaryzacja wynagrodzeń pracowników warszawskich ośrodków pomocy społecznej.

W grudniu 2016 r., w Biurze Pomocy i Projektów Społecznych Urzędu m.st. Warszawy został złożony wniosek o dofinansowanie realizacji projektu współfinansowanego z EFS – Oś Priorytetowa 9, Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, pod nazwą

„Aktywni wracają” w ramach konkursu zamkniętego o numerze RPMA.09.01.00-IP.01-14-028/16. Wniosek został pozytywnie oceniony pod względem formalnym. Celem głównym projektu jest zwiększenie aktywności społeczno – zatrudnieniowej 20 osób (13 kobiet, 7 mężczyzn, w tym 2 osoby z niepełnosprawnością), w wieku aktywności zawodowej zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem lub wykluczonych społecznie. Grupę docelową będą stanowiły osoby korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, dla których ustanowiono III profil pomocy. Wartość projektu 205 825,00 zł.

W roku 2017 Ośrodek będzie nadal kontynuował działania, mające na celu ułatwienie dostępu do aktywnych form integracji społecznej osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Zamierzenia te będą realizowane poprzez stosowanie różnorodnych instrumentów pomocy finansowej i pracy socjalnej w szczególności:

- podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej, społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej osób marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- dalszy rozwój form wsparcia i instrumentów w pracy socjalnej poprzez podjęcie działań w kierunku wprowadzenia modelu „rozdzielenia pracy socjalnej od prowadzenia postępowań administracyjnych”, tj. realizacji postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia uprawnień do świadczeń pomocy społecznej oraz prowadzenia pracy socjalnej;
- kontynuowanie działań rozwijających spójny system pomocy rodzinie w oparciu o ścisłą współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi;
- rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi, ukierunkowanej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w środowisku lokalnym, narastanie problemów związanych z zaburzeniami psychicznymi osób, które nie chcą się leczyć, wychodzić poza obręb swojego zamieszkania;
- prowadzenie i rozwój współpracy partnerskiej instytucji pomocy i integracji społecznej oraz instytucji rynku pracy na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej klientów Ośrodka,
- podnoszenie jakości usług kierowanych do różnych grup społecznych, rozszerzenie i dostosowanie oferty usług do zmieniających się potrzeb indywidualnych i lokalnych z zastosowaniem innowacyjnych metod, technik i narzędzi pracy;
- zapewnienie rozwoju środowiskowej opieki osobom zależnym i tracącym samodzielność z powodu stanu zdrowia i/lub wieku – zabezpieczenie większych środków na organizację usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, utrzymujących osobę jak najdłużej w jej naturalnym środowisku;
- pobudzenie społeczności lokalnej i inspirowanie działań samopomocowych na rzecz osób wymagających wsparcia;
- podnoszenie kompetencji pracowników poprzez zapewnienie środków finansowych na warsztaty i szkolenia.